

1 ponedjeljak, 12.06.2006.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženik je ušao u sudnicu]
4 ... Početak u 14.16h
5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.
6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.
7 Izvolite sjesti.
8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prije nego što počnemo sa suđenjem,
9 ako bismo mogli da se pozabavimo sa par administrativnih pitanja.
10 Tu su neki dokazni predmeti, 259 i 380. Izgleda da je riječ o identičnoj
11 izjavi svjedoka MM-023, tako da izgleda da je riječ o duplikatu. Ne znam, možda
12 Sekretarijat može to da ispravi van sudnice i da se pobrine da se dodijeli samo
13 jedan broj dokaznog predmeta, bilo kojem od ta dva dokumenta, koji god da se
14 odabere kao završni dokazni predmet, osim ako gospodin Whiting nema nešto da nam
15 kaže o te dvije izjave. Da li Vi želite da pogledate to van sudnice?
16 G. WHITING: [simultani prijevod] Ako je moguće.
17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Onda možete da pogledate van
18 sudnice i podnesete izvještaj, kako bi Sekretarijat znao šta da radi. Hvala Vam.
19 Tu je takođe dokazni predmet 396 i 397. U njima su takođe različiti
20 dijelovi dokaza za svjedoka MM-044. Čini se da je riječ o preklapanju, odnosno
21 da je riječ o istoj izjavi. Izgleda da je jedna izjava, barem u verziji na
22 engleskom, nepotpuna. Ima samo jednu stranicu u verziji na engleskom; to je 397.
23 I tu je prevod jedne stranice dodatne izjave u verziji na B/H/S-u. A ako se
24 pogleda glavna izjava, ta je izjava na B/H/S-u, vidi se da je tu šest dodatnih
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strane 5387-5389 redigirane. Poluzatvorena sjednica.

ponedjeljak, 12.06.2006.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena sa transkriptom na engleskom jeziku.

1 (redigirano)
2 (redigirano)
3 (redigirano)
4 (redigirano)
5 (redigirano)
6 (redigirano)
7 (redigirano)
8 (redigirano)
9 (redigirano)
10 (redigirano)
11 (redigirano)
12 (redigirano)
13 (redigirano)
14 (redigirano)
15 (redigirano)
16 (redigirano)
17 (redigirano)
18 (redigirano)
19 (redigirano)
20 (redigirano)

21 [Otvorena sjednica]

22 TAJNIK: [simultani prijevod] Na javnoj smo sjednici.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo.

24 Da, gospodine Whiting. Da li ste Vi htjeli nešto reći?

25 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, časni Sude. Odbrana je naznačila da

26

27

28

29

30

1 ima namjeru da uloži žalbu na odluku Pretresnog vijeća donesenu u petak u vezi
2 sa svjedočenjem Milana Babića i statusom tog iskaza. Na osnovu mog shvatanja
3 Pravilnika o postupku i dokazima, a to može imati uticaj na pitanje vremena, po
4 Pravilu 73, Odbrana treba da dobije certifikat od Pretresnog vijeća, kako bi
5 mogla da uloži žalbu. I to je standard koji je utvrđen Pravilom 73 (B) i u tom
6 pravilu se kaže da to treba da se uradi u roku od sedam dana. Mi ćemo o tome
7 uložiti prigovor. Mislimo da nema mjesta za certifikat u ovome slučaju i mislimo
8 da trenutna žalba po tom pitanju je opravdana i na osnovu standarda utvrđenog
9 ovim pravilom. U svakom slučaju, mislim da je to polazna točka. Mi možemo da se
10 time bavimo nešto više, ukoliko to bude bilo potrebno.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dozvolite da ja krenem redom. Vi ste
12 prvo pokrenuli pitanje naloga o rasporedu i rekli ste da će Odbrana uložiti
13 podnesak u vezi s tim. Ja sam malo zatečen tom izjavom da se ulaže podnesak na
14 osnovu ove odluke, jer u odluci se u stvari kaže da se u sudnici raspravljalo o
15 rasporedu, da je Odbrana navela svoj... da je Tužilaštvo navelo svoj stav, a da
16 Odbrana nije ništa rekla u vezi s tim. I ta odluka je bila bazirana na tome da
17 je Odbrana bila na izvjestan način neutralna u odnosu na sve to. Jedina stvar
18 koju Vam ja mogu reći u vezi s tim je da će Vijeće pogledati Vaše podneske čim
19 ih dobije i da će u vezi s tim donijeti primjerenu odluku.

20 U vezi sa sljedećom poentom koju ste Vi iznijeli, u vezi sa odlukom o
21 žalbi na odluku Pretresnog vijeća o izjavi Babića, očigledno Vi imate pravo da
22 to uradite. Ja sam ponovo zatečen, a to je možda zato što ja ne poznajem dobro
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Pravilnik. Jer Vi ste ustali i zatražili ste od Vijeća da zaustavi postupak dok
2 se ne dobije odluka po Vašoj žalbi. Kako to zamišljate? Žalba je primljena k
3 znanju i ja ne shvatam sasvim Vaš zahtjev upućen Vijeću da mi obustavimo
4 postupak u okviru vremenskog ograničenja tog naloga.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ne znam koliko sam bio precizan. Dakle, u
6 Vašoj odluci Vi ste ostavili mogućnost stranama da pokrenu određena pitanja koja
7 nisu realizovana u toku unakrsnog ispitivanja. I ostavili ste u tom smisli rok.
8 Da nam taj rok ne bi protekao dok se odlučuje po žalbi, na to sam mislio. Molili
9 smo samo da taj rok suspendujete, u tom smislu da ćemo mi po tom Vašem postupiti
10 u ostavljenom roku, čim ova odluka Vaša o uvođenju iskaza Babića bude konačna. U
11 tom smislu je bila moja molba, jer mi unapred ne znamo kakva će biti odluka o
12 žalbi. Zbog toga je... takvu varijantu pominjem.

13 Dakle, Odbrana Vas je zamolila da nam ostavite mogućnost da mimo ovog
14 roka koji formalno teče od momenta kad smo mi upoznati sa odlukom, rok od sedam
15 dana, dakle da učinimo to što ste nam kao mogućnost ostavili, ali da prvo
16 sačekamo da odluka o žalbi bude doneta. Na to sam mislio.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, Odbrana ne
18 može istovremeno željeti i da zadrži kolač i da ga pojede. Vi se niste složili
19 sa nalogom i očigledno niste se složili sa vremenskim rokom i zbog toga imate
20 put kojim možete da idete, a to je da uložite žalbu. Izvolite, uložite žalbu.
21 Očigledno postoje određeni vremenski rokovi i Vi ćete dobiti određene rokove i

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 dobićete od Žalbenog vijeća te rokove. Ono što Vi kažete ovom Vijeću... Ja se ne
2 slažem što ste rekli. Ali Vi kažete "Ja se ne slažem sa Vašom odlukom, ali ako u
3 slučaju ne uspije moja žalba, molim Vas Vi ostavite odškrinuta vrata, pa da
4 možete ponovo da otvorite vrata kako bi ja mogao da pokrenem određena pitanja
5 koja nisam pokrenuo, jer ne priznajem Vašu odluku na koju hoću da uložim žalbu."
6 Mislím da ne postoji nikakvo pravilo niti zakon koji bi Vam omogućio da idete
7 tim putem. Mislím da je put koji želite i koji možete da uzmete, da uložite
8 žalbu, a Žalbeno vijeće će Vam odrediti nove vremenske rokove, pretpostavljam. I
9 ukoliko se usvoji žalba, očigledno, onda će ti rokovi biti na Vašoj strani.
10 Izvolite.

11 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, postoji jedno pravilo a to
12 je Pravilo 71 (B) i (C) i po tom pravilu odluka po žalbi zaustavlja rokove
13 Pretresnog vijeća, jer Odbrana ima sedam dana od trenutka kada se donese odluka
14 da traži certifikat Pretresnog vijeća.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja shvatam to, gospodine Whiting. Ali
16 stvari su krenule i ako oni traže certifikat i pokrenu žalbu, onda stvari kreću.
17 Ako pogledate taj zahtjev i primjenu tog certifikata, stvari se odvijaju na taj
18 način. To je ono što sam ja rekao.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Pretpostavljam da je sada Vijeću jasno ono što ste htjeli. Hvala lijepo,
2 gospodine Milovančević.

3 G. MILOVANČEVIĆ: Dobro je. Hvala.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo.

5 Ovim smo zaključili sva administrativna pitanja. Nemate ništa drugo,
6 gospodine Milovančević?

7 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, htio bih da pokrenem samo
8 još jedno, posljednje pitanje u vezi s tom temom. Pošto se približavamo kraju
9 izvođenja dokaza Tužilaštva, da li postoji ikakva mogućnost da Odbrana uloži
10 podnesak na osnovu Pravila 73 (B) prije sedam... roka od sedam dana, kako bi
11 Tužilaštvo moglo da odgovori na taj podnesak, možda prije nego što završi sa
12 izvođenjem dokaza Tužilaštva. Jer inače će Tužilaštvo biti stavljeno u jednu
13 prilično nezgodnu situaciju, jer pitanje neće biti riješeno prije nego što se
14 završi izvođenje dokaza Tužilaštva, tako da, ako bi bilo moguće, da se pita
15 Odbrana da li bi oni mogli da ulaže svoj podnesak ranije.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Whiting, pokreti tijela
17 mojih kolega u Vijeću mi sugerišu da moram prihvatiti Vaš zahtjev, a ja nisam
18 sklon tome. I reći ću Vam zašto. Ja mislim da je pravo Odbrane da uloži žalbu,
19 ako mogu da ulože brže, dobro - to je zahtjev koji ste Vi podnijeli. Ali mislim
20 da bi oni bili kažnjeni jedino ako ne bi uspjeli... ako ne bi ispoštovali taj
21 rok, ne bi uspjeli da podnesu žalbu u tom roku od sedam dana. Mislim da ako je

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 rezultat žalbe takav da Tužilaštvo ne može da zatvori... završi sa izvođenjem
2 svojih dokaza zbog izjave Babića, onda izvođenje dokaza Tužilaštva ostaje
3 otvoreno - traje i dalje - i onda ćemo da radimo preko rokova utvrđenih
4 rasporedom. Izdaćemo novi nalog o rasporedu. Tu se ništa ne može uraditi.

5 G. WHITING: [simultani prijevod] Da bude jasno, ja savršeno prihvatam
6 ono što ste rekli. Ja nisam tražio od Tužilaštva... od Pretresnog vijeća da
7 naloži Odbrani, već samo da zamoli Odbranu.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, to je Vaš zahtjev.

9 G. WHITING: [simultani prijevod] Ako je to moguće, ja se samo nadam da
10 možemo da se pridržavamo rasporeda. U slučaju da Pretresno vijeće odbije
11 certifikat po žalbi, onda bismo bili u stanju da se pridržavamo rasporeda, a
12 jedina mogućnost da napredujemo brže je u roku od 10 dana, narednih 10 dana.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U slučaju da Pretresno vijeće dâ taj
14 certifikat, onda stvari ostaju takve kave jesu. Ali što se mene tiče, čini se da
15 žalba je pokrenuta kako bi se upravo promijenio taj redoslijed i vremenski
16 rokovi. Prema tome, ja sam spreman za tako nešto.

17 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Whiting, čini mi se
18 da je primarni stres... da bi to za Odbranu bio primarni stres da moraju sada da
19 žure sa svojim podneskom u traženju tog certifikata. I po mom mišljenju, ja
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 mislim da će Odbrana nastaviti ekspeditivno i brzo, kako bi mogla da omogući da
2 se odvija proces ekspeditivnog i pravičnog suđenja.

3 G. WHITING: /prijevod engleskog transkripta: "Mislim da je to u
4 potpunosti tačno."/

5 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] A onda Pretresno vijeće može da
6 donese odluku u vezi sa certifikatom i onda oni mogu da znaju da li će da ulažu
7 žalbu ili ne.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo, sutkinjo Nosworthy. I
9 poslednja stvar koju ću učiniti za Tužilaštvo: gospodine Milovančević, Vi ste
10 čuli da je gospodin Whiting zamolio Vijeće ako bi Vijeće moglo da zamoli Odbranu
11 da bude ljubazna da podnese svoj zahtjev i certifikat prije roka od sedam dana.
12 Da li je to moguće? Ako je moguće, molim Vas to učinite.

13 G. MILOVANČEVIĆ: Treba li da se izjašnjavam o ovome, časni Sude, ili ste
14 mi samo preneli sugestiju? Ne znam da li tražite u ovom trenutku moje
15 izjašnjenje, časni sudijo Moloto. Nisam to razumeo. Ono što je... mogu reći
16 odmah. Dakle, Odbrana je uvek, u svakom trenutku...

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, ne, ne.

18 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja samo prenosim zahtjev Tužilaštva.
20 Ne sugestiju, već njihov zahtjev, njihovu molbu. Vijeće je neutralno u odnosu na
21 taj zahtjev, ono ništa ne kaže u vezi s tim, ne podržava ga, ne negira ga, ne
22 obeshrabruje ga. Na Vama je da odlučite šta ćete uraditi i ne trebate nam
23 govoriti Vaš stav u odnosu na taj zahtjev. Ja sugerišem da možda možete direktno
24 da komunicirate sa Vašim uvaženim kolegom u vezi s tim.

25 To bi trebalo da bude kraj administrativnih pitanja.

26

27

28

29

30

1 (redigirano)

2 (redigirano)

3 [Otvorena sjednica]

4 TAJNIK: /prijevod engleskog transkripta: "Na javnoj smo sjednici, časni
5 Sude."/

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo. Izvolite, gospođo
7 Richterova.

8 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod]

9 P: Molim Vas, pročitajte u sebi ime i prezime i potvrdite nam sa "da"
10 ili "ne" da li je to Vaše ime i prezime.

11 O: Da.

12 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Molim da se poslužitelju... da
13 poslužitelj pokaže ovaj komad papira Odbrani i Pretresnom vijeću.

14 Časni sude, da li ovaj komad papira, na kojem je ime svjedoka, može biti
15 uveden u spis pod pečatom?

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Papir na kojem se nalazi ime i datum
17 rođenja svjedoka se uvodi u spis pod pečatom. Molim da dobije broj dokaznog
18 predmeta.

19 TAJNIK: [simultani prijevod] To je dokazni predmet 791, pod pečatom.

20 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Molim sudskog poslužitelja da
21 pomaže... da pokaže svjedoku jedan drugi dokument.

22 P: Svjedoče, da li ste Vi dali izjavu svjedoka Tužilaštvu 6. i 9.
23 novembra 2000. godine?

24 O: Da, jesam.

25 P: A 30. novembra 2005. godine, da li ste imali priliku da pročitate tu
26 izjavu u prisustvu sudskog službenika i da li ste potpisali deklaraciju u kojoj

27

28

29

30

1 izražavate da je ona tačna? Da li se to nalazi na posljednjoj stranici dokumenta
2 koji je pred Vama?

3 O: Da, jesam. Pročitao sam i potpisao sam.

4 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Časni Sude, izjava svjedoka
5 datirana 6. i 9. novembar 2000. godine, usvojena je u spis prema pravilu 92bis,
6 po odluci Pretresnog vijeća datiranoj 16. januar 2006. godine. Izjava je
7 usvojena u redigovanoj verziji i njoj je dodijeljen broj dokaznog predmeta 250.
8 Pretpostavljam da je to urađeno pod pečatom i molim sekretara da to provjeri.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim sekretara da provjeri da li je
10 izjava usvojena pod pečatom, kao dokazni predmet 250.

11 TAJNIK: [simultani prijevod] Da, časni Sude. Dokument je tako usvojen.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

13 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Hvala Vam, časni Sude. Tužilac je
14 naveo u svom zahtjevu, kada je tražio usvajanje ove izjave, da postoje određena
15 pitanja koja podliježu redakciji i da se ta pitanja treba obraditi i čuti izjavu
16 svjedoka *viva voce*. Znači, imam namjeru da postavim nekoliko pitanja koja se
17 zasnivaju na informacijama koje su sadržane u redigovanom dijelu ove izjave koja
18 je usvojena u spis.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dozvolite da razjasnim šta
20 podrazumijevate pod "redigovano" u ovom kontekstu. Da li mislite da je to
21 redigovano ili izbrisano?

22 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Ne, mi smo to redigovali iz izjave
23 svjedoka i zapravo imamo štampane verzije izjave koje bismo željeli da
24 podijelimo u sudnici, tako da ćete vidjeti u toj izjavi šta smo redigovali na
25 osnovu naloga Suda, a šta smo sugerisali u našem zahtjevu. Mi smo redigovali

26

27

28

29

30

1 izvjesne dijelove sa stranice 4, koje su se odnosile na ponašanje optuženoga. Mi
2 smo to redigovali iz tog dijela izjave, navodeći da bismo željeli da svjedoka
3 ispitamo o tom pitanju, o onim dijelovima koji su redigovani, a to znači da oni
4 još uvijek nisu u spisu.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ako je to bilo redigovano, zašto
6 hoćete da ispitajte svjedoka o tome?

7 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Jer je to bila Vaša odluka, časni
8 Sude, Vaša odluka datirana 16. januar. Odbrana može... Zapravo, naloženo je da
9 će ovaj svjedok doći na unakrsno ispitivanje o pitanjima koja se tiču Martićeve
10 policije ili drugih policajaca... ili drugih pitanja u SAO Krajini. Te
11 informacije koje nisu... te informacije nisu u spisu, tako da Odbrana želi da
12 ispita... može ispitati, unakrsno ispitati o onim pitanjima koja nisu pokrivena
13 i sadržana u glavnom ispitivanju ili koja još nisu usvojena u spis. Ja sam tako
14 shvatila Pravilnik, možda griješim.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja čak ni ne mislim o bilo kojem
16 pravilu, nego pokušavam da slijedim logiku Vašeg izlaganja i u nekim trenucima
17 Vas ne razumijem. Ovaj svjedok je dao izjavu, zar ne? A nalogom ovoga Vijeća
18 neki dijelovi te izjave su izbrisani.

19 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Da.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. A sada hoćete da postavite
21 svjedoku sugestivna pitanja o izbrisanim dijelovima?

22 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Da, časni Sude.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Šta bi onda bio smisao brisanja,
24 ukoliko ćete svjedoku postavljati sugestivna pitanja o tim pitanjima koja su
25 izbrisana?

26

27

28

29

30

1 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Zato što pravilo 92bis ne
2 dozvoljava da se usvoje u spis izjave koje zalaze u djela i ponašanja
3 optuženoga.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite. U redu. Vi hoćete da
5 vodite sugestivno viva voce ispitivanja, da biste omogućili tužiocu
6 /branitelju/ da unakrsno ispita svjedoka o tim pitanjima?

7 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Tačno. Izvinite što se nisam
8 jasnije izjasnila.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja sam danas malo spor. Hvala Vam.
10 Možete postavljati sugestivna pitanja.

11 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod]

12 P: Prije nego što pređemo na ta pitanja, radilo se o jednom malom
13 razjašnjenju. Kada ste pročitali izjavu jučer, rekli ste da ste pronašli jednu
14 malu grešku u vezi sa... sa nečim. Zapravo, Vi ste rekli da sva sela koja su
15 spomenuta u Vašoj izjavi, kao što su Cerovljani, Hrvatska Dubica, Baćin, da su
16 ona sva bila u sastavu opštine Hrvatska Dubica. Da li je to tačno?

17 O: Ne. Oni su bili u sastavu opštine Hrvatska Kostajnica. Tu mi je
18 promakla greška, nisam primijetio kad sam čitao. Oni su tek poslije rata postali
19 općina Hrvatska Dubica sa ovim selima koje sam naveo sada.

20 P: Da li ste rekli da su oni kasnije ušli u sastav opštine Bosanska
21 Dubica.

22 O: Hrvats... Hrvatska Dubica.

23 P: Hvala Vam.

24 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Da bi pomogli Vijeću, reći ću da
25
26
27
28
29
30

1 je... da se selo Hrvatska Dubica i grad Bosanska Dubica mogu naći u atlasu na
2 stranici 21, koordinata je 3D.

3 P: Svjedoče, 1991. godine, u jednom dijelu 1991. godine, da li ste još
4 uvijek mogli ići u Bosansku Dubicu?

5 O: Da, povremeno.

6 P: Koliko je Bosanska Dubica udaljena od Vašeg sela?

7 O: Pa, jedno 200 do 300 metara, samo nas dijeli rijeka Una.

8 P: Kada ste išli u Bosansku Dubicu, da li ste u nekom trenutku
9 primijetili neke uniformisane muškarce?

10 O: Da, jednom prilikom sam primijetio jednu uniformiranu osobu.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mogu li da zatražim jedno
12 razjašnjenje? Vi ste pitali svjedoka, u retku 5, stranice 18, da li je još
13 uvijek mogao da ide u Bosansku Dubicu. A zatim, slijedeće pitanje je bilo:
14 "Koliko je Bosanska Dubica udaljena od Vašeg sela?" Šta je njegovo selo? Ja sam
15 mislio da je njegovo selo Bosanska Dubica.

16 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod]

17 P: Možete li da odgovorite na pitanje časnog Suda? Kako se zove Vaše
18 selo?

19 O: Hrvatska Dubica.

20 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Časni Sude, vidjet ćete to na karti
21 samo pod imenom "Dubica", bez ovoga pridjeva "Hrvatska".

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li postoji oblast koja se zove
23 Dubica, s druge strane rijeke? Hvala Vam.

24 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod]

25 P: Da li je to bila jedina prilika u kojoj ste vidjeli uniformisane
26
27
28
29
30

1 ljude u Dubici ili je pak bilo i drugih prilika kada ste uniformisana lica mogli
2 da vidite u Bosanskoj Dubici?

3 O: Ne, to je bila jedina prilika.

4 P: Da li se sjećate kakvu uniformu su nosili ti ljudi?

5 O: Uniforma je bila prikrivna, više je bilo žute boje i takvu sam
6 uniformu vidio, imao sam prilike vidjeti je na televiziji, imao sam TV u boji.
7 Slična su bila obilježja koje su imali srpski vojnici u Srbiji, a imao sam
8 priliku vidjeti i na televiziji baš uniforme koje su nosili policajci koji su se
9 zvali Martićeva milicija.

10 P: Tom prilikom, kada ste prvi put vidjeli tu osobu u uniformi, da li
11 ste znali kakva je to bila uniforma ili kakva je to bila jedinica?

12 O: Ne, nisam znao.

13 P: Da li ste nekome opisali ono što ste vidjeli?

14 O: Da, svojim prijateljima u Hrvatskoj Dubici.

15 P: Šta ste saznali od njih? Jesu li Vam oni dali neke informacije o toj
16 vrsti uniforme?

17 O: Ne, samo su rekli, kad sam im opisao uniformu, da su to... da je to
18 Martićeva uniforma... da je to uniforma koju nose Martićevi polic... mil...
19 milicioneri ili policajci, svejedno.

20 P: Da li ste od tih ljudi saznali i informacije, možda, o tome kada...
21 Ispravka tužioca: gdje su ti ljudi bili obučavani?

22 O: Dobio sam informaciju da su obučavani u Kninu.

23 P: Kada je to otprilike bilo 1991 godine, mislim, kada ste vidjeli te
24 uniformisane muškarce u Dubici?

25 O: To je bio sedmi mjesec, kraj sedmog mjeseca 1991. godine.

26 P: Da li ste u to vrijeme poznavali Milana Martića?

27

28

29

30

1 O: Ne, samo sam vidio jedan intervju sa jednom novinarkom hrvatske
2 televizije. Mislím da se novinarka preziva Herceg. Kad je došla u Knin... Znam,
3 samo, sjećam se jedne rečenice, da je Milan Martić rekao novinarki: "Dok je
4 noga... Milan Martić u Kninu... Dok je Milan Martić u Kninu, noga Franje Tuđmana
5 neće stupiti u Knin." Jedino to.

6 P: Da li ste od nekoga saznali da li je bilo još Martićevaca u Bosanskoj
7 Dubici ili u tom području? Ili je to pak bio neki izuzetak?

8 O: Ovo je za mene bio izuzetak.

9 P: A ti muškarci koje ste vidjeli, da li ste od nekoga saznali da su to
10 bili Martićevci u tom području?

11 O: Vidio sam samo jednu osobu i rekao sam da sam iz razgovora sa svojim
12 prijateljima, a čuo sam i iz drugih izvora da su... da ih ima prijeko, u
13 Bosanskoj Dubici.

14 P: Već ste izjavili da ste Milana Martića vidjeli samo na televiziji. No
15 da li ste saznali ili da li ste čuli da li Milan Martić... da li je Milan Martić
16 ikada dolazio u Bosansku ili Hrvatsku Dubicu?

17 O: Da. Jedanput smo dobili informaciju da se Milan Martić nalazi u
18 Bosanskoj Dubici, na sastanku sa Radovanom Karadžićem.

19 P: Da li ste od nekoga saznali gdje su Martić... odakle su došli
20 Martićevci, oni koji su bili u Bosanskoj Dubici?

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Milovančević.
22 Izvolite sjesti, gospođo Richterova.

23 G. MILOVANČEVIĆ: Izvinjavam se kolegínici Richterovoj što prekidam, ali
24 mislim da je drugi put u pitanju s... navodi reči koje svedok nije rekao.
25 Malopre je tužilac... kolegínica tužilac pitala svedoka za ljude koje je video,

26

27

28

29

30

1 a ja nisam intervenisao jer je svedok odmah odgovorio da je video samo jednom...
2 samo jednog čoveka. A sada opet postavlja pitanje u množini. Molim koleginicu da
3 bude precizna. Dakle, svedok govori da je neposredno video samo jednog čoveka i
4 onda može postavljati svedoku pitanje... kada ga pita o tome šta je video, samo
5 o tom jednom čoveku, a ne o ljudima. To je suština prigovora.

6 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Mogu da odgovorim. Tačno je da je
7 svjedok rekao da je vidio jednu osobu. Ali kako je izjavio u svom iskazu, on je
8 saznao da je bilo još ljudi koji su se zvali martićevci.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možete li nam pokazati gdje je on to
10 rekao?

11 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Evo, sad ću odmah. Stranica 19,
12 redak 19: "Kada sam opisao uniformu, samo su mi rekli da je to uniforma koju su
13 nosili martićevci, odnosno Martićeva policija."

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vidite da je Vaše... ovo trenutno
15 pitanje toliko udaljeno od te informacije koju je dobio, da je vrlo teško to
16 povezati. To morate povezati tako što ćete ga pitati i što ćete mu ukazati na
17 njegovu izjavu, barem da mu kažete, kako je sâm rekao, da je čuo o onome za šta
18 kaže da je čuo u retku 19. A zatim ga pitajte da li su ti ljudi sa kojima je on
19 razgovarao, ili bilo ko drugi, da li mu je rekao ono što Vi sad pokušavate da od
20 njega saznate.

21 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Ako dozvolite, na stranici 20,
22 redak 14: "Vidio sam samo jednu osobu, a zatim iz razgovora sa prijateljima i iz

23
24
25
26
27
28
29
30

1 drugih izvora, čuo sam da je bilo takvih ljudi", to je u množini, "s druge
2 strane Bosanske Dubice." Zato sam upotrijebila plural.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Shvatam. Sve što hoću da kažem je to
4 da je odgovor toliko udaljen od pitanja koje postavljate, da je to razlog za...
5 možda je to razlog zašto gospodin Milovančević još uvijek misli na onoga čovjeka
6 kojeg je svjedok jedino vidio.

7 Ali gospodine Milovančeviću, vidite: Vi ste upućeni na dvije prethodne
8 prilike u kojima je svjedok spomenuo izvore koji su mu rekli da je bilo više od
9 jedne osobe. Da li Vas to zadovoljava?

10 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, Vaša instrukcija koju ste dali kolegincima
11 Richterovoj je za mene sasvim dovoljna. Hvala Vam. Mislim da je time ovo pitanje
12 rešeno. Hvala Vam.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Možete nastaviti, gospođo
14 Richterova. I samo ne zaboravite sljedeći put da treba da uspostavite vezu kad
15 se ponovno nađete u sličnoj situaciji.

16 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod]

17 P: Kada ste razgovarali o tom čovjeku sa svojim prijateljima i kada ste
18 od njih dobili informaciju da ima takvih ljudi u Bosanskoj Dubici, da li ste
19 saznali odakle su došli ti ljudi?

20 O: Nisam konkretno saznao. Sznao sam samo da dolaze od Knina.

21 P: Hvala Vam. Time je završeno moje glavno ispitivanje.,

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospođo Richterova.

23 Gospodine Milovančeviću, imate riječ.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, unakrsno ispitivanje prisutnog svedoka
2 izvršiće ko-branilac u tim u Odbrane, kolega Nikola Perović.

3 SUDAC MOLOTO: /prijevod engleskog transkripta: "Gospodine Perović."/

4 G. PEROVIĆ: Zahvaljujem, časni Sude. Pre nego što... pre nego što
5 otpočnem sa unakrsnim ispitivanjem, ja bih zamolio sudskog poslužitelja da
6 primerke izjave, koje je svojevremeno dao svedok, podeli učesnicima u postupku.

7 Unakrsno ispituje g. Perović:

8 P: Gospodine /nerazgovijetno/, dobar dan.

9 O: Dobar dan.

10 P: Vi ste verovatno zaključili da sam ja jedan od branilaca optuženog
11 Milana Martića i da ću sada pristupiti Vašem unakrsnom ispitivanju, onako kako
12 to pravila postupka pred ovim Sudom predlažu... predviđaju.

13 Izvinjavam se, izgleda neki tehnički problem da je.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Peroviću, jeste čuli ovo?
15 Vi ste se obratili svjedoku njegovim punim imenom. Molim Vas, ne zaboravite da
16 je on zaštićeni svjedok. Na otvorenoj smo sjednici, zar ne? Prevodioci kažu da
17 nisu ponovili ime, pa će to biti u redu.

18 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] To će biti u tonu koji se emituje,
19 jer se emituje na tri jezika, tako da će original ostati.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To treba da izbrišemo iz originala.

21 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Da.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možemo li da, onda, da se dogovorimo
2 da se ime izbriše iz prevoda na francuski i prevoda na B/H/S i svakog drugoga
3 prevoda.

4 Hvala Vam. Možete nastaviti, gospodine Peroviću. Samo ovo nemojte
5 zaboraviti.

6 G. PEROVIĆ: Hvala na upozorenju, časni Sude.

7 P: Ja ću Vam se obraćati ubuduće sa "gospodine svedoče". I sad imam ja
8 jedno upozorenje: čini mi se da ovaj sat u sudnici stoji, da ne bi bilo kasnije
9 zabune u pogledu... Mislím na sat u sudnici. Ja mislim da nije ispravan.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Peroviću. Gledao
11 sam sat i pitao se zašto ovako sporo ide vrijeme. Hvala Vam. Mi ćemo se osloniti
12 na druge časovnike.

13 G. PEROVIĆ:

14 P: Dakle, ja ću pristupiti unakrsnom ispitivanju kako to pravila
15 postupka pred ovim Sudom predviđaju.

16 Pošto se međusobno razumemo Vi i ja, budući da govorimo istim jezikom,
17 molio bih Vas da pravimo male pauze između mojih pitanja i Vaših odgovora, zbog
18 prevodilaca.

19 Vi ste u novembru 2000. godine dali izjavu Tužilaštvu Haškog tribunala.
20 Da li je tako?

21 O: Da, jeste.

22 P: Ta izjava je upravo podeljena. Iz Vaših biografskih podataka...

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. PEROVIĆ: Ja bih molio da se sednica za... nakratko pretvori u
2 privatnu, jer mislim da ću postaviti pitanja na koje bi odgovor možda mogao da
3 otkrije identitet svedoka.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim da Vijeće pređe na privatnu
5 sjednicu.

6 [Poluzatvorena sjednica]

7 (redigirano)

8 (redigirano)

9 (redigirano)

10 (redigirano)

11 (redigirano)

12 (redigirano)

13 (redigirano)

14 (redigirano)

15 (redigirano)

16 (redigirano)

17 (redigirano)

18 (redigirano)

19 (redigirano)

20 (redigirano)

21 (redigirano)

22 (redigirano)

23 (redigirano)

24 (redigirano)

25 (redigirano)

26 (redigirano)

27 [Otvorena sjednica]

28

29

30

1 TAJNIK: [simultani prijevod] Na otvorenoj smo sjednici.
2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Možete nastaviti,
3 gospodine Peroviću.
4 G. PEROVIĆ:
5 (redigirano)
6 (redigirano)
7 (redigirano)
8 (redigirano)
9 (redigirano)
10 (redigirano)
11 P: Dubica je selo u kome je, kako ste objasnili, živelo 80% Hrvata a 20%
12 Srba.
13 O: Da, otprilike tako.
14 P: Dakle, u samoj Hrvatskoj Dubici, Hrvati su činili ubedljivu većinu?
15 O: Da, činili su ubjedljivu većinu.
16 P: Da li ste često putovali van Hrvatske Dubice, u druge krajeve
17 Hrvatske? Posebno me zanima u onom periodu nakon što su počeli sukobi, najpre
18 politički a zatim i oružani. U izjavi ste objasnili da ste... da su u to vreme
19 mnogi putevi bili blokirani.
20 O: Putovao sam dva...
21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mogu li da prekinem na trenutak?
22 Gospodine Peroviću, dvije stvari. Dozvolite da predložim da nakon što postavite
23 pitanje, isključite mikrofona. To će Vas natjerati da dozvolite svjedoku da
24 odgovori. A to će omogućiti i prevodiocima da prevedu. Mislím da idete prebrzo.
25
26
27
28
29
30

1 Pod dva: nisam siguran da pitanja koja postavljate, koja ste do sada
2 postavili, da se odnose na Martićevu policiju. Vi ste zašli u biografiju ovoga
3 svjedoka, a to je nešto što bi trebalo da radimo na privatnoj sjednici, ukoliko
4 ćemo zalaziti u to. Vi ste obećali da nećete zalaziti u njegovu biografiju.
5 Nisam siguran dokle dalje želite da idete sa Vašim pitanjima, a hoćemo da budemo
6 sigurni da je svjedok zaštićen. Takođe, hoćemo da budemo sigurni da ćete ga
7 unakrsno ispitivati samo o onome na šta imate pravo da ga unakrsno ispituje.

8 G. PEROVIĆ: Pokušaću da usporim. A što se tiče pitanja koja sam do sad
9 postavio, ona se tiču bavljenja ovog svedoka na određenoj teritoriji i trebalo
10 bi da budu uvod u ono što ću da ga pitam, vezano upravo za Martićevu policiju
11 i... Dakle, moram prethodno utvrditi gde je svedok bio, da bih mogao da ga pitam
12 ono što bi trebalo da bude predmet unakrsnog ispitivanja.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Sve što hoću da Vam kažem je da kada
14 postavljate pitanja o tome odakle je on ili gdje je on, to je previše blizu
15 pitanjima za koja postoji zabrinutost sa stanovišta bezbjednosti ovog svjedoka.
16 Zbog toga, ako morate da postavljate ta pitanja, onda moramo preći na privatnu
17 sjednicu.

18 G. PEROVIĆ: Ja predlažem da onda samo u pogledu nekoliko narednih
19 pitanja budemo na privatnoj sednici. To će trajati vrlo kratko.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim da pređemo na privatnu
21 sjednicu.

22 [Poluzatvorena sjednica]

23 (redigirano)

24 (redigirano)

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strana 5412 redigirana. Poluzatvorena sjednica.

ponedjeljak, 12.06.2006.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena sa transkriptom na engleskom jeziku.

1 (redigirano)
2 (redigirano)
3 (redigirano)
4 (redigirano)
5 (redigirano)
6 (redigirano)
7 (redigirano)
8 (redigirano)
9 (redigirano)
10 (redigirano)
11 (redigirano)

12 [Otvorena sjednica]

13 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Perović, molim Vas,
14 pokušajte da nam dajete broj stranica na engleskom, kada navodite paragrafe iz
15 izjave.

16 TAJNIK: /Prijevod engleskog transkripta: "Sada smo na otvorenoj
17 sjednici."/

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

19 G. PEROVIĆ: Časni Sude, u poslednja dva takva primera, B/H/S verzija i
20 engleska verzija su se odnosile na istu stranu. A ja ću voditi računa da Vas
21 obavestim o tome na kojoj je strani.

22 P: Dakle, svedoče, pre toga u samoj Hrvatskoj Dubici nije bilo
23 naoružanih srpskih jedinica, već samo jedinica Zbora narodne garde, onako kako
24 ste ih opisali u Vašoj izjavi; je li tako?

25
26
27
28
29
30

1 O: Prije toga, bilo je naoružanih skupina koje su čuvale straže u
2 području gdje su živjeli Srbi. Ja ih osobno nisam vidio, ali sam čuo za to. I
3 zbog toga smo mi počeli držati straže i u svom dijelu mjesta, isključivo da bi
4 čuvali policijsku postaju.

5 P: U to vreme, dakle u avgustu 1991. godine, kako ste objasnili, većina
6 hrvatskog stanovništva se zbog ofanzive na Kostajnicu odselila iz Hrvatske
7 Dubice; da li je bilo tako?

8 O: Da. Veliki dio se iselio do tada, ali je jedan dio ostao još u samom
9 mjestu.

10 P: Da li su se sa hrvatskim stanovništvom povukli i pripadnici Zbora
11 narodne garde?

12 O: Da, povukli su se. Zadnji pripadnik Zbora narodne garde napustio je
13 13.08... pardon, 13.09.1991. Hrvatsku Dubicu.

14 P: Da li su tek nakon toga u Dubicu ušli pripadnici srpskih naoružanih
15 formacija?

16 O: Da. Koliko sam čuo, 20.09.

17 G. PEROVIĆ: Vi ste... Sad bih zamolio da za trenutak zatvorimo sednicu,
18 odnosno da pređemo na rad na privatnoj sednici, zbog ovog pitanja.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim da pređemo na privatnu
20 sjednicu.

21 [Poluzatvorena sjednica]

22 (redigirano)

23 (redigirano)

24 (redigirano)

25 (redigirano)

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strana 5415 redigirana. Poluzatvorena sjednica.

ponedjeljak, 12.06.2006.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena sa transkriptom na engleskom jeziku.

1 (redigirano)
2 (redigirano)
3 (redigirano)
4 (redigirano)
5 (redigirano)
6 (redigirano)
7 (redigirano)
8 (redigirano)
9 (redigirano)

10 [Otvorena sjednica]

11 TAJNIK: [simultani prijevod] Sada smo na javnoj sjednici.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo.

13 Izvolite, gospodine Peroviću.

14 G. PEROVIĆ:

15 P: Na strani 4 Vaše izjave, kažete...

16 G. PEROVIĆ: Časni sudija Nosworthy, ja sada ne mogu da ispunim svoje
17 obećanje, jer ne znam koja je to stranica na engleskoj verziji. Četiri je B/H/S
18 verzija, ali zaista nemam podatak o tome koja je to... koja je to stranica na
19 engleskoj verziji.

20 P: Ali kažete: "Kada je većina hrvatskog stanovništva, zbog ofanzive na
21 Kostajnicu, odselila iz Hrvatske Dubice, policija SAO Krajine je osnovala
22 policijsku stanicu u prostorijama opštine u selu. To je bilo negdje u avgustu
23 1991. godine. Ne znam ko je bio zapovednik, niti tko su bili djelatnici te

24

25

26

27

28

29

30

1 policijske stanice." To su Vaše reči; je li tako?

2 O: Jeste.

3 P: Dakle, to je bilo vreme kada ste Vi napustili Dubicu i zbog toga ne
4 znate ko je bio zapovednik niti ko su bili radnici policije.

5 O: Ovdje piše "kolovoz". Ja sad ne mogu reći, kad sam čitao, da sam
6 propustio taj datum. Vjerovatno da se rijedi... da je riječ o greški prilikom
7 intervjuja, da to nije 31. kolovoz. To se radi o vremenu u devetom mjesecu, da je
8 osnovana policijska stanica SAO Krajine u Hrvatskoj Dubici.

9 P: Dakle, to je u svakom slučaju bilo u vreme kada ste Vi napustili
10 Dubicu i zbog toga ne znate ni ko je bio zapovednik ni ko su bili radnici
11 policije; je li tako?

12 O: Da. Da, točno je.

13 P: Jeste li sigurni da li je to bila policijska stanica ili eventualno
14 štab Teritorijalne odbrane ili nešto drugo?

15 O: Ne mogu sa sigurnošću odgovoriti.

16 P: Dok ste Vi još bili u Dubici, u njoj nije bilo pripadnika srpske
17 policije; je li tako?

18 O: Da, točno. Nije bilo pripadnika.

19 P: Na strani 3 izjave na B/H/S verziji i 4 na engleskoj verziji,
20 navodite, citiram Vaše reči: "Kad je osnovana SAO Krajina, shvatili smo da je
21 puno mladih Srba prešlo u Bosansku Dubicu i priključilo se Martićevoj policiji
22 koja je delovala pod nazivom 'Milicija SAO Krajine'." Kažete: "Kada je osnovana
23 SAO Krajina." Na koju godinu mislite?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja mislim na 1991. godinu.

2 P: Dalje kažete: "Poslani su na obuku u Knin i vratili se kao policajci
3 u Bosansku Dubicu." To su Vaše reči; je li tako?

4 O: Da, tako sam čuo.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Perović, da li je ovo
6 zgodan trenutak za pauzu, mada se ne možemo oslanjati na ovaj sat?

7 G. PEROVIĆ: Ja sam upravo očekivao da me Vi opomenete, pošto ja nemam
8 mogućnost da saznam koliko je... koliko je sati. Slažem se sa Vašim predlogom.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo, gospodine Perović.
10 Napraviti ćemo kratku pauzu i vratiti ćemo se u 16.00h.

11 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.
12 ... Početak pauze u 15.30h
13 ... Sjednica nastavljena u 16.00h

14 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.
15 Izvolite sjesti.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Perović, samo da Vas
17 podsjetim: pored toga što treba da isključujete mikrofoni kada završite sa svojim
18 pitanjem kako biste omogućili prevodiocima da prevedu, takođe je izuzetno važno,
19 pošto je jedna od zaštitnih mjera za ovog svjedoka izmjena glasa, izuzetno je
20 važno da svi mikrofoni budu isključeni kada on govori. U redu?

21 Hvala Vam lijepo, gospodine Peroviću. Možete nastaviti.

22 G. PEROVIĆ: Hvala, časni Sude. Vodiću računa o Vašim upozorenjima.

23 P: Pre pauze, svedoče, pretposlednje pitanje je bilo: govorili ste o
24 mladim... mladim Srbima koji su slati na obuku u Knin i odatle se vraćali kao
25 policajci u Bosansku Dubicu. I s tim u vezi, da razjasnimo. Bosanska Dubica se
26
27
28
29
30

1 nalazi u Bosni a ne u Hrvatskoj; je li tako?

2 O: Da, nalazi se u Bosans... Bosni.

3 P: Kažete dalje: "Policajci srpske nacionalnosti na službi u drugim
4 krajevima Hrvatske, odlazili su i stupali u policiju SAO Krajine pod
5 zapovedništvom Milana Martića, koju su zvali Martićeva milicija." S tim u vezi,
6 moje pitanje je: maločas ste nam rekli da ste živeli u Hrvatskoj Dubici i da se
7 niste mnogo kretali van Dubice. Kako onda znate da su policajci iz drugih
8 krajeva Hrvatske stupali u policiju SAO Krajine i da im je zapovednik bio
9 Martić?

10 O: Te informacije sam dobio od prijatelja, poznanika i kolega. Nisam
11 osobno vidio niti znao, da sam sâm vidio, nego sam to čuo.

12 P: Kažete još da ste neke od njih viđali u Bosanskoj Dubici. Međutim,
13 niste im znali imena. Dakle, Vi ih niste poznavali; je li tako?

14 O: Kao policajce, nisam ih poznavao.

15 P: Opisali ste uniformu koju su nosili kao svetlo-zelenu, maskirnu,
16 prošaranu žutom bojom i rekli ste da su nosili beretke na kojima je bila oznaka
17 dvoglavog orla. Da li ostajete pri tom opisu?

18 O: Da, ostajem pri tom opisu. Ja ih nisam vidio, tu uniformu koju sam
19 opisao, nego sam prenio da sam čuo i da sam tako, kako sam napisao... kako je
20 napisano, da tako jeste. Nisam je osobno vidio, nego sam čuo da je... za opis i
21 tako dalje, za te osobe.

22 P: S tim u vezi ste rekli, citiraću Vas: "Mislím da su takvu uniformu
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nosile jedinice specijalne unifo... specijalne policije iz Srbije.
2 Pretpostavljam da je ta specijalna jedinica dala uniforme Martićevoj policiji,
3 prilikom njenog osnivanja." To su Vaše reči. I moje pitanje s tim u vezi glasi:
4 odakle znate kakvu uniformu su nosile specijalne jedinice policije iz Srbije?

5 O: Jednom prilikom sam na televiziji vidio... mislim da su se zvali
6 "Niški specijalci". Zbog toga sam pretpostavio da su to iste uniforme i moja se
7 pretpostavka bazira na tome. Nisam ih osobno vidio.

8 P: Kad govorite o niškoj jedinici, da li mislite na policiju ili na
9 vojsku?

10 O: Pa, mislim na policiju. Nisam 100% siguran, jer nisam te formacije
11 nikad osobno vidio, nisam znao kome pripadaju. Za mene su to bili polit...
12 policija.

13 P: I još jedno pitanje s tim u vezi. Odakle znate da su te specijalne
14 policijske jedinice iz Srbije dale uniforme Martićevoj policiji?

15 O: Isto. Čuo sam. Nisam osobno vidio.

16 P: Još ste rekli da se ne sećate oznaka na tim uniformama. Da li je
17 tako?

18 O: Ne, ne sjećam se tih oznaka.

19 P: Dakle, ne sećate se da li su oni nosili oznake policije?

20 O: Ne.

21 P: Hvala Vam, svedoče. Ja nemam drugih pitanja za Vas.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. PEROVIĆ: Časni Sude, ja sam završio unakrsno ispitivanje ovog
2 svedoka. Hvala Vam.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo, gospodine Perović.
4 Gospođo Richterova?

5 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Mi nemamo
6 pitanja u dodatnom ispitivanju.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo, gospođo Richterova.
8 Sudije?

9 Ispituje Sudsko vijeće:

10 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Svjedoče, mogu li Vam postaviti dva
11 pitanja? U Vašoj izjavi opisali ste da približno u avgustu 1991. godine,
12 policija iz SAO Krajine je uspostavila policijsku stanicu i da su se i Srbi i
13 Hrvati iselili iz sela Hrvatska Dubica. Možete li pojasniti ko je napustio selo
14 i kada i zašto, po Vašem mišljenju?

15 (redigirano)

16 (redigirano)

17 (redigirano)

18 (redigirano)

19 (redigirano)

20 (redigirano)

21 (redigirano)

22 (redigirano)

23 (redigirano)

24 (redigirano)

25 (redigirano)

26 (redigirano)

27

28

29

30

1 (redigirano)

2 (redigirano)

3 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala.

4 A prije tog egzodusa, možete li nam objasniti kakav je bio sastav
5 stanovništva Hrvatske Dubice i nekih drugih mjesta? Htio bih da Vas pitam takođe
6 o Živaji, Cerovljanima, Slabinju, Baćinu i Bosanskoj Dubici. Prvo nam recite za
7 Hrvatsku Dubicu, molim Vas.

8 (redigirano)

9 (redigirano)

10 (redigirano)

11 (redigirano)

12 (redigirano)

13 (redigirano)

14 (redigirano)

15 (redigirano)

16 (redigirano)

17 (redigirano)

18 (redigirano)

19 (redigirano)

20 (redigirano)

21 (redigirano)

22 (redigirano)

23 (redigirano)

24 (redigirano)

25 (redigirano)

26 (redigirano)

27 (redigirano)

28 (redigirano)

29

30

ponedjeljak, 12.06.2006.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena sa transkriptom na engleskom jeziku.

1 (redigirano)

2 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Izvinjavam se. Da li... željela bih
3 da znam da li smo na privatnoj sjednici, jer ova informacija bi... Ne znam da li
4 smo završili na privatnoj sjednici ili smo na javnoj.

5 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Na javnoj smo sjednici.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospođo Richterova. Žao mi je
7 što nisam obratio pažnju na to. Molim da pređemo na privatnu sjednicu, kako
8 bismo završili sa ovim pitanjem, molim. I molim da se odgovori koji su dati
9 izbace iz javnog transkripta. Hvala lijepo.

10 [Poluzatvorena sjednica]

11 (redigirano)

12 (redigirano)

13 (redigirano)

14 (redigirano)

15 (redigirano)

16 (redigirano)

17 (redigirano)

18 (redigirano)

19 (redigirano)

20 (redigirano)

21 (redigirano)

22 (redigirano)

23 (redigirano)

24 (redigirano)

25

26

27

28

29

30

1 (redigirano)
2 (redigirano)
3 (redigirano)
4 (redigirano)
5 (redigirano)
6 (redigirano)
7 (redigirano)
8 (redigirano)
9 (redigirano)
10 (redigirano)
11 (redigirano)
12 (redigirano)
13 (redigirano)
14 (redigirano)
15 (redigirano)
16 (redigirano)
17 (redigirano)
18 (redigirano)
19 (redigirano)

20 [Otvorena sjednica]

21 TAJNIK: [simultani prijevod] Na otvorenoj smo sjednici.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

23 Vijeće bi željelo da iskoristi priliku da na elegantni način saopšti
24 usmenu odluku koju je već saopštilo, odnosno donijelo tokom poslijepodneva.
25 Oprostite, ovo mora da bude na privatnoj sjednici.

26 [Poluzatvorena sjednica]

27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strana 5425 redigirana. Poluzatvorena sjednica.

1 (redigirano)
2 (redigirano)
3 (redigirano)
4 (redigirano)
5 (redigirano)
6 (redigirano)
7 (redigirano)
8 (redigirano)

9 [Otvorena sjednica]

10 TAJNIK: [simultani prijevod] Na otvorenoj smo sjednici, časni Sude.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Gospođo Richterova, ko je
12 sljedeći svjedok?

13 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Sljedeći... sljedećim svjedokom će
14 se baviti gospođica Va...Valabhji. Stoga bih zamolila da mi dozvolite da se
15 povučem.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

17 Gospođo Richterova, dozvoljeno Vam je da napustite sudnicu.

18 GĐA RICHTEROVA: [simultani prijevod] Hvala.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobar dan, gospođo Valabhji.

20 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Dobar dan, časni Sude. Tužilac poziva
21 sljedećeg svjedoka. To je doktor Mladen Lončar, koji je vještak.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Molim da se svjedok, dr.
23 Lončar, dovede u sudnicu.

24 [Svjedok je ušao u sudnicu]

25
26
27
28
29
30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim da svjedok dâ svečanu izjavu.

2 SVJEDOK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i
3 ništa osim istine.

4 SVJEDOK: MLADEN LONČAR

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite sjesti. Hvala Vam.

6 Izvolite, gospođo Valabhji.

7 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

8 Ispituje gđa Valabhji:

9 [Tužiteljica ispituje putem prevodioca]

10 P: Dobar dan, gospodine. Da li me dobro čujete?

11 O: Da.

12 P: Gospodine, molim Vas da kažete pred Sudom svoje ime.

13 O: Mladen Lončar.

14 P: Doktore Lončar, da li ste Vi rođeni 1961. godine u Donjem Gradcu u
15 Bosni i Hercegovini?

16 O: Da, časni Sude.

17 P: Da li ste Vi po nacionalnosti Hrvat?

18 O: Da, časni Sude.

19 P: Kada ste imali manje od godinu dana, da li ste se Vi i Vaša porodica
20 preselili u Ilok, u Hrvatskoj, gdje ste proveli djetinjstvo?

21 O: Da, časni Sude.

22 P: Sada bih ukratko pročitala rezime Vašeg obrazovanja, a ako se slažete
23 sa time, na kraju kažite da se slažete.

24 1987. godine, završili ste medicinu u Novom Sadu, u Vojvodini. Zatim ste
25 počeli specijalizaciju iz neuropsihijatrije, koju ste morali prekinuti zbog

26

27

28

29

30

1 ratnih dejstava. Nastavili ste sa specijalizacijom i dovršili je u Zagrebu 1998.
2 godine.

3 1999. godine završili ste postdiplomske studije iz socijalne
4 psihijatrije na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Zatim ste završili još jedne
5 magistarske studije, a to je bila oblast socijalne psihijatrije na Medicinskom
6 fakultetu u Zagrebu 2003. godine. Da li je ovo sve tačno, doktore Lončar?

7 O: Da, časni Sude.

8 P: Ukratko, možete li nam reći šta je socijalna psihijatrija?

9 O: Socijalna psihijatrija je dio psihijatrije koji se bavi problemima
10 zdravlja pojedinca u zajednici i utjecaj zajednice na pojedinca. Najskraćeni
11 definicija.

12 P: Hvala Vam. Da li trenutno radite kao psihijatar u Zagrebu?

13 O: Da, radim na Kliničko-bolničkom centru Zagreb, popularno zvanom
14 "Rebro".

15 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Časni Sude, zamolit ću sada pomoć
16 sudskog poslužitelja da bi podijelio dokument po sudnici.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim pomoć poslužitelja.

18 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Prije nego što nastavite,
19 gospođu Valabhji. Ta diploma iz 1987. godine, da li je to bila diploma ili su to
20 bile post-diplomske studije? Zato što "diploma" ima dva različita značenja u
21 američkom, za razliku od engleskog konteksta. Ja bih htjela da znam da li se
22 radi o diplomi ili o post-diplomskim studijama, diplomi post-diplomskih studija.

23 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

24 P: Svjedoče, dr. Lončar, zatražena je nekakva... razjašnjenje od Vas, a
25
26
27
28
29
30

1 ono se odnosi na diplomu iz 1987. godine u Novom Sadu, u Vojvodini. Časni Sud bi
2 želio da zna da li se radi o diplomi prvoga stepena, odnosno uobičajenoj,
3 redovnoj diplomi ili se radi o diplomi sa post-diplomskih studija.

4 O: Časni Sude, radi se o redovitoj diplomi posle završenog medicinskog
5 fakulteta gdje se stiče naziv doktora medicine.

6 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala Vam mnogo.

7 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod]

8 P: Gospodine, upravo ste dobili jedan dokument. Da li ga prepoznajete?

9 P: Da, to je moj životopis, *Curriculum Vitae*.

10 P: Pogledajmo drugu stranicu tog dokumenta. Ja svakako mislim na
11 stranicu 2 u verziji na engleskom jeziku. U vrhu stranice kaže se da ste 1990.
12 /?1999./ godine postali sudski vještak u oblasti medicine, odnosno psihijatrije,
13 a da vas je imenovao Okružni sud u Zagrebu. Da li je to imenovanje obnovljeno
14 2003. godine, za naredne 4 godine?

15 O: Da, časni Sude. Kad se jedanput postane sudski vještak, onda se...
16 sud izabire na 4 godine i on se produžava svake 4 godine, ako zadovoljava uvjete
17 čovjek.

18 P: Hvala vam. Pogledajmo sad stranicu 6 ovog dokumenta.

19 PREVODITELJICA: Prevodioci napominju da nemaju originalni dokument.

20 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod]

21 P: Na vrhu stranice Vi spominjete svoju funkciju kao koordinatora
22 nacionalnog programa za psihosocijalnu pomoć žrtvama rata u okviru Ministarstva
23 za porodice, veterane i međugeneracijsku solidarnost u Zagrebu. Da li ste još
24 uvijek koordinator ovoga programa?

25 O: Časni Sude, radi se o sljedećem: da unutar Ministarstva obitelji,
26 branitelja i međugeneracijske solidarnosti postoji odjel za psihosocijalnu pomoć
27 koji ja vodim, unutar kojeg se provodi ovaj program.

28

29

30

1 P: Da li ima još nešto u Vašoj biografiji što biste željeli da dodate
2 ili da izmijenite?

3 O: Što se tiče edukacije, ima toga više. Ali, ovaj, nisu sve navedene.
4 Ali mislim da ne utječe bitno.

5 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Časni Sude, molim da se ovaj dokument
6 usvoji u spis.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dokument se usvaja u spis. Molim da
8 mu se odredi broj dokaznog predmeta.

9 TAJNIK: [simultani prijevod] Ovo će biti dokazni predmet 79 /?792/,
10 časni Sude.

11 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

12 P: Da li ste Vi takođe koordinator Medicinskog centra za ljudska prava u
13 Zagrebu?

14 O: Da, časni Sude.

15 P: Postavila bih Vam još neka pitanja o Medicinskom centru za ljudska
16 prava. Prije svega, kada je on osnovan?

17 O: Osnovan je 1992. godine pri Medicinskom fakultetu, a 1994. godine
18 dobio je pravni subjektivitet na način što je stekao status nevladine
19 organizacije, neprofitne, odnosno udruženje građana.

20 P: To je trebalo da bude moje naredno pitanje.

21 U čemu se, ukratko kažete, sastoji rad Medicinskog centra za ljudska
22 prava?

23 O: Ono što je bitno naglasiti je da je on osnovan sa ciljem pomoći
24
25
26
27
28
29
30

1 žrtvama rata u smislu pružanja psihosocijalne pomoći, kao i u istraživačkom
2 djelatnošću, obave posljedicama o zdravstvenom stanju žrtava, kao i načini,
3 ovaj, što su žrtve sve preživjele.

4 P: Koja je to metodologija koju prevashodno koristi medicinski centar u
5 vezi sa njegovim radom, dijelom rada sa ratnim žrtvama rata?

6 O: Metodologija koja je bila najviše zastupljena, uz ostale, bila je
7 metoda uzimanja iskaza ili *testimony* metoda.

8 P: Koliko je približno žrtava medicinski centar primio, odnosno koliko
9 žrtava je on liječio, obrađivao od 1992. godine?

10 O: Pa negdje između, ovaj, 4.500-5.000 žrtava je prošlo, s tim što nisu
11 svi obuhvaćeni metodom *testimony*-ja.

12 P: A za one koji nisu prošli kroz ovaj metod, kroz ovaj postupak, da li
13 je postojao neki drugi metod koji ste primjenjivali i kako je on bio... koliko
14 je on bio drugačiji?

15 O: Primjenjivane su, znači, kratke suportivne psihoterapijske tehnike,
16 znači najčešće u vidu onog što zovemo općenito u psihijatriji kratki *support*, a
17 iz toga se /nerazgovijetno/ da li je trebalo nekome veća i dulja pomoć.

18 I drugo, znači, u širem smislu, pružala se psihosocijalna pomoć, koja
19 obuhvaća, znači, od savjetodavne pa nekih elemenata iz socijalne pomoći.

20 P: Šta Vas je navelo da odlučite da se počnete baviti ovom oblašću
21 Vašega rada, koja je u vezi sa žrtvama rata i žrtvama trauma?

22 O: Ono što je bio neposredni povod da sam se počeo baviti žrtvama, je
23 razlog što sam i sâm tokom rata bio žrtva, odnosno prošao sam više tih tortura i
24 maltretiranja kroz nekoliko logora, najpoznatiji je bio Begejci u Vojvodini.

25

26

27

28

29

30

1 P: Izvinite što Vas prekidam.

2 O: To je ono nešto što se... Kad to čovjek vidi i preživi, ne može
3 ostati imun a da ne kaže da se treba tim ljudima posvetiti neko vrijeme, ovaj,
4 što sam i učinio.

5 P: A kad se to Vama desilo? Kad ste Vi prošli kroz to iskustvo?

6 O: Ja sam to prošao, ovaj, tokom, znači, listopada i, ovaj, studenoga
7 1991. godine, da bih bio razmijenjen 10.12.1991. godine.

8 P: Nakon 10. novembra 1991. godine, da li je bilo još nekih incidenata
9 koji su Vam se desili?

10 O: Pa moram priznati baš, ovaj, da nije bilo puno senzibiliteta na način
11 da se prihvaćao moj rad, ovaj, sa žrtvama. Imao sam dojam, znači, da su, ovaj,
12 bili balast, tako da je bilo i nekakvih, ovaj, neprilika koje sam imao radeći
13 baš upravo ovaj posao pomažući žrtve i otkrivajući, znači, istinu, odnosno
14 baveći se ljudskim pravima i njihovom zaštitom.

15 P: Hoćete li biti ljubazni pa nešto više o tome kazati?

16 O: Pa, imao sam do 1993. godine, mogu komotno reći, kao jedan vid, ovaj,
17 *de facto* privođenja u policiju na informativni razgovor.

18 P: A da li znate zašto ste odvedeni?

19 O: Povod su bili, barem su mi tako predočili, ovaj, mijenjanje
20 dokumenata, ali mislim da je uzrok bio baš upravo u mom poslu.

21 P: Da bi nam svima bilo jasno, šta je tačno u to vrijeme bio Vaš posao?

22 O: Ja sam u tom trenutku, ovaj, jedino što sam radio, radio sam znači na
23 projektima, ovaj, i jedini moj posao u tom trenutku bio je znači rad na
24 projektima pružanja psihosocijalne pomoći i ovo bavljenje, ovaj, zaštitom
25 ljudskih prava.

26

27

28

29

30

1 P: Sada bih htjela da pređemo na jednu drugu temu. Gospodine, da li je
2 od Vas zatraženo da pripremite izvještaj vještaka u predmetu *Tužilac protiv*
3 *Milana Babića*?

4 O: Da, časni Sude.

5 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Molim da se predoči dokazni predmet
6 broj 8. On ima ERN oznaku 03526654.

7 Da li je dokument na ekranima, časni Sude? Dobro, sad vidim. Hvala Vam.

8 P: Gospodine, da li prepoznajete ovaj dokument?

9 O: Da.

10 P: Da li je to izvještaj vještaka koji ste pripremili u vezi sa
11 predmetom *Babić*?

12 O: Da, časni Sude.

13 P: Šta je centar pažnje ovog Vašeg izvještaja?

14 O: Centar pažnje ovog izvještaja je *de facto* zdravstveno stanje, odnosno
15 posljedice, ovaj, kod rođenja... kod određenih kategorija žrtava.

16 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Časni Sude, izvještaj vještaka, dr.
17 Mladena Lončara, usvojen je u spis u tom predmetu u skladu sa odlukom Pretresnog
18 vijeća od 16. januara... ispričavam se, od 13. januara 2006. godine i ona nosi
19 broj dokaznog predmeta 8.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

21 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod]

22 P: Gospodine, da li ste Vi svjedočili kao vještak u predmetu *Babić*?

23 O: Da, časni Sude.

24 P: Da li su Vas kao svjedoka pozvali i tužila i Odbrana u tom predmetu?

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, časni Sude.

2 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Časni Sude, transkript svjedočenja
3 dr. Lončara u predmetu *Babić* takođe je usvojen u spis u ovom predmetu u skladu
4 sa istom odlukom od 13. januara 2006. godine.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospođo Valabhji.

6 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod]

7 P: Nekoliko mojih narednih i poslednjih pitanja odnose se na statističke
8 podatke i informacije koje su izložene u Vašem izvještaju. Pređimo na stranicu 3
9 Vašeg izvještaja. Stranica 3 u verziji na engleskom jeziku, odnosno stranica 4 u
10 verziji na B/H/S-u.

11 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Časni Sude, ne znam da li će biti od
12 pomoći, ali slučajno imam štampane primjerke ovoga izvještaja, ako cijenite da
13 je to korisno.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Do sada sam uspio da dođem do
15 stranice 3 u elektronskoj sudnici. Budući da ja znam najmanje o kompjuterima
16 među svim sudijama, onda mogu da pretpostavim da moje kolege, moj brat i moja
17 sestra, to čine bolje nego ja.

18 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] U redu. Hvala Vam, časni Sude.

19 P: Gospodine, na stranici 3 izvještaja - kada kažem 3, mislim na verziju
20 u en... na verziju u engleskom... na engleskom jeziku, a 4 je verzija na B/H/S-u
21 - Vi ovdje govorite o žrtvama zatočavanja. U pasusu... pasus 3 u verziji na
22 engleskom jeziku počinje sljedećim riječima: "Negdje između 650 i 700 ljudi koji
23 nisu bili Srbi, bili su zatvoreni u logorima u Kninu."

24 Gospodine, da li možete da nađete tu rečenicu, dr. Lončar?

25 O: Da, časni Sude.

26 P: Moje pitanje je: šta je... koja je to osnova za te informacije i na
27 koji se ona vremenski period odnosi?

28

29

30

1 O: Informacije se odnose na razdoblje 1991. do 1995. godine, časni Sude.
2 A... znači to je razdoblje, ovaj, o broju, odnosno približnom broju osoba koje
3 su bile zatočene, znači u logorima.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A šta je osnova, šta je izvor tih
5 informacija?

6 SVJEDOK: Časni Sude, izvori informacija su preživjele žrtve koje su bile
7 pos... prošle znači metodu uzimanja iskaza, znači *testimony*-ja, gdje su, ovaj,
8 prerađivali svoje traumatsko iskustvo. I na temelju dobijenih informacija od
9 žrtava iz tih logora, za to razdoblje rekonstruiran je broj ovdje koji je
10 naveden, znači, ovaj, i procjena koliko je tamo bilo ljudi zatočeno u tom... na
11 tom razdoblju. S tim što iz iskaza žrtava, to nisu bili samo ljudi iz Republike
12 Hrvatske, već su to bili i ljudi iz Bosne i Hercegovine, kako jednim dijelom
13 Hrvati tako drugim dijelom i Muslimani, odnosno Bošnjaci. Žrtve u svojim
14 iskazima navode na najmanje dvije lokacije gdje su ti ljudi bili zatočeni. To je
15 stara bolnica u Kninu i drugo, govorim znači o takozvanom južnom, odnosno
16 sjevernom logoru, ovaj, gdje su također bili ljudi zatočeni.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, gospođo Valabhji. Možete
18 nastaviti.

19 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod]

20 P: Kada je riječ o sjevernom logoru, o ovom drugom koji ste pomenuli, da
21 li znate gdje je on bio, na osnovu informacija koje ste Vi dobili ili s kojima
22 ste se upoznali?

23 O: Po onim informacijama kojima, ovaj, sam dobio od strane, znači,
24 preživjelih, ovaj, žrtava, govori se znači o logorima koji su držale vojne
25 snage.

26 P: U tom istom paragrafu pominje se Martićeva policija. Imajući to na
27 umu, da pogledamo sada stranicu 12 ovog izvještaja u verziji na engleskom, a to
28 je stranica 15 u verziji na B/H/S-u. Na toj stranici, zločini do kojih je došlo

29
30

1 u oktobru 1991. godine, u općini Hrvatska Kostajnica, su tema tog paragrafa. Na
2 vrhu stranice i na dnu se ponovo pominje Martićeva policija.

3 Da li ste to našli u Vašem izvještaju? To je na stranici 15.

4 O: Da, časni Sude. Našao sam.

5 P: Na osnovu čega ste došli do ove informacije?

6 O: Kao što je i ovdje navedeno u jednom dijelu gdje se... je citirana
7 izjava jedne preživjele žrtve, odnosno svjedoka. *De facto*, uniformirane osobe su
8 same sebe tako oslovljavale, ovaj, kao Martićeva milicija.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvinjavam se. Ja pokušavam da pratim
10 Vaše ispitivanje, gospođu Valabhji. Na stranici 12 ovog izvještaja, pokušavam da
11 nađem gdje se pominje Martićeva policija na vrhu stranice 12. Vi ste rekli
12 svjedoku da je i na vrhu i na dnu stranice da se tu pominje Martićeva policija.
13 I dok ne nađem tu referencu na vrhu, ne mogu da slijedim Vaše pitanje, a pitanje
14 je bilo: "Šta je osnova Vaših informacija?"

15 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Shvatam, časni Sude.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možda biste mogli da nas uputite na
17 redak.

18 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Da, svakako. Štampani primjerak koji
19 ja imam, a nadam se da broj stranice odgovara dokumentu u *e-court-u*,
20 pretpostavljam da je tako. To je drugi red na vrh stranice 12 u verziji na
21 engleskom.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, drugi red stranice 12 na
23 dokumentu koji ja imam pred sobom, kaže: "Srpske snage su u isto vrijeme uzele
24 još 30 civila iz Baćina i 24 civila iz Dubice i odveli ih na nepoznatu lokaciju
25 i ubili ih."

26

27

28

29

30

1 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Mislim da znam u čemu je problem.
2 Moram da pogledam drugi štampani primjerak, jer ovaj koji ja imam ne odgovara
3 brojevima stranica verziji u e-court-u.

4 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude?

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, gospodine Milovančević.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Imam isti problem kao i Vi. Na B/H/S-
7 u mi je nalaz neobebežen sa brojem stranica, a na engleskom pratim ovo što Vi...
8 što ste sad Vi predočili koleginići tužiocu, upravo taj tekst na koji ste Vi
9 ukazali. Bilo bi dobro da se to raščisti, molim Vas.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo. Uzmite to u obzir,
11 gospođu Valabhji.

12 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Da, svakako, časni Sude.

13 Mislim da verzija koja je u e-court sistemu, počinje na dnu stranice 11
14 u verziji na engleskom.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A da li biste mogli da pomognete
16 gospodinu Milovančeviću na B/H/S-u, ako razumijete jezik?

17 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Pa imam teškoća u vezi s tim, ali ću
18 se potruditi.

19 G. MILOVANČEVIĆ: Ne znam da li pomaže na B/H/S-u. Ako bi poštovana
20 koleginića mogla samo da mi ukaže na onu oznaku broja gora, ne mora broj strane.
21 U gornjem desnom uglu ima uvek broj strane, ako to nešto može da pomogne. To je
22 uvek ista oznaka. Te se strane mogu obeležavati različitim redosledom, ali
23 uvek... ovu oznaku u gornjem desnom uglu mislim.

24 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Pa, moj uvaženi kolega mi je čitao
25 misli.

26

27

28

29

30

1 ERN broj u B/H/S-u je 03526668. I to je drugi paragraf i drugi red
2 drugog paragrafa u kojem se prvi put pominje Martićeva policija na ovoj
3 stranici. A drugi put se pominje... drugi put se pominje na sljedećoj stranici
4 verzije na B/H/S-u, a to je ERN broj 03526669.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Ja sam identifikovao tekst, časni Sude. Zahvaljujem se
6 poštovanoj kolegini.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Milovančević.

8 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Hvala. I samo da ne bi bilo zabune, u
9 verziji na engleskom počinje na dnu stranice 11. A drugi put se pominje na
10 stranici 12 u posljednjem paragrafu. Ja sam ustvari gledala izvještaj vještaka
11 koji je zaveden februara 2005. godine, dakle prošle godine.

12 P: Doktore Lončar, nekoliko puta se pominje Martićeva policija u Vašem
13 izvještaju. Mi smo sada pogledali nekoliko od njih. Jedan je bio ranije, na
14 stranici 4 verzije na B/H/S-u, a druga dva su na stranicama koje sam upravo
15 pomenula. Na osnovu čega ste došli do ove informacije?

16 O: Časni Sude, tu informaciju sam dobio na temelju, znači, rada sa
17 žrtvama, koje su na više mjesta i u više navrata i u različito vrijeme imali
18 susrete, znači, sa uniformiranim osobama koje su se same tako identifikovale i
19 predstavljale kao Martićeva milicija. I tako su i žrtve, ovaj, i znale,
20 prepoznavale i navodile u svojim iskazima.

21 P: Da sada pogledamo... Naravno, moje reference broja stranica nisu
22 pouzdane, pa moram to da provjerim još jednom. Trebalo bi da bude negdje oko
23 stranice 6 u verziji na engleskom, gdje se govori o raseljavanju žrtava. I to

24
25
26
27
28
29
30

1 zaista i jeste stranica 6 u verziji na engleskom. A u verziji na B/H/S-u mislim
2 da je ERN broj 03526660.

3 Gospodine, na ovoj stranici Vi se bavite žrtvama raseljavanja i u trećem
4 paragrafu, koji nosi zaglavlje pod 4, Vi kažete da su stotine hiljada nesrba
5 raseljeni i da su pobjegli iz SAO Krajine i da je praktično cijelo nesrpsko
6 stanovništvo bilo deportovano, prisilno raseljeno ili ubijeno. Na osnovu čega se
7 došli do ove izjave?

8 O: Također ovi podaci se svode, znači, iz rada žrtava koji su bili
9 protjerani, kako u prvom valu ili u onome drugome, kad su još, ovaj, zatekli...
10 kad su zatekli, ovaj, oružane snage takozvane SAO Krajine i koji su uspjeli,
11 ovaj, izići. Pričali su o broju stanovnika, kol'ko je, ovaj, ljudi ostalo. I na
12 temelju tih informacija, s jedne strane, i s druge strane na temelju popisa
13 stanovništva iz 1991. godine. Ova procjena se bazira na te dvije činjenice,
14 odnosno te dvije reference. A ti podaci su ono... ono što sam vidio, znači, sa
15 referencama, znači, podataka koje je imao UNHCR, također i službeni podaci Vlade
16 Republike Hrvatske. Negdje se kreće procjena da je tijekom rata bilo, znači,
17 prognanika oko 200.000 ljudi.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja se izvinjavam. Doktore, rekli ste:
19 "Informacija koja se ovdje nalazi, potiče iz mog rada sa žrtvama koje su bile
20 raseljene, protjerane ili u prvom ili u narednim talasima, kada su naišli na
21 oružane srpske snage. Oni su uspjeli da pobjegnu i rekli su nam koliko je ljudi
22 ostalo." Ovaj dio me interesuje da slušate: ostalo gdje?

23 SVJEDOK: Koliko ljudi je ostalo na okupiranom području. Vrlo mali, mali
24 broj. Jako mali. I to su bili mahom starije i nemoćne osobe koje su smatrale da
25 im se ništa neće dogoditi i ostale su. Ono što sam ja uspio u razgovoru sa

26

27

28

29

30

1 preživjelima, ovaj, dobiti informaciju od njih, da su htjeli sačuvati svoju
2 imovinu i svoja dobra i po cijenu života nisu neki htjeli ni ići. Znači, ovaj,
3 makar su neki nažalost nastradali.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, Vi ste odredili broj
5 raseljenih tako što ste oduzeli broj onih koji su ostali, u odnosu na podatak iz
6 popisa 1991. godine. Da li je to manje-više način na koji ste došli do te
7 informacije?

8 SVJEDOK: Tako je, časni Sude. Znači, to je pokušaj jedne rekonstrukcije,
9 na... a... znači, broj ljudi koji je ostalo, iz razloga što se pokušalo, ovaj,
10 zaštititi, jer smo dobijali, tijekom tih 1991.-1995. godine, informacije da su
11 neki ljudi od tih ubijeni, pa se u smislu njihove zaštite pokušalo saznati da l'
12 su živi, nisu i kol'ko ih ima.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo, doktore. Možete
14 nastaviti, gospođo Valabhji.

15 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Časni Sude, to je ustvari bilo moje
16 poslednje pitanje. Ja nemam više pitanja za ovog svjedoka.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam lijepo. Žao mi je što sam
18 odložio trenutak kada ćete sjesti.

19 Gospodine Milovančević, izvolite.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

21 Unakrsno ispituje g. Milovančević:

22 P: Dobar dan, gospodine Lončar. Ja sam branilac Milana Martića. Moje ime
23 je Predrag Milovančević. Sada dolazi faza Vašeg ispitivanja koje se naziva
24 unakrsno ispitivanje. Bavićemo se nekim pitanjima koja bi mogla biti od značaja

25

26

27

28

29

30

1 za Odbranu. Molim Vas da između mojih pitanja i Vašeg odgovora pravimo dovoljnu
2 pauzu koja bi omogućila prevodiocima da mogu da obave svoj posao. Ja ću
3 nastojati da o tome vodim računa, a Vama sam unapred zahvalan.

4 O: Hvala i Vama.

5 P: Pre nego što počnemo sa Vašim biografskim podacima, hteo sam da
6 najpre probamo da dođemo do odgovora na jedno pitanje: šta je Vaš zadatak bio u
7 ovom postupku? Možete li nam to reći?

8 O: Da, časni Sude. Znači, na... na zahtjev Tužiteljstva, moj zadatak je
9 bio na temelju stradanja, ovaj, civilnog stanovništva da dam jednu procjenu
10 zdravstvenog stanja tih ljudi, odnosno posljedica, ovaj, ono što su oni
11 proživjeli.

12 P: Ja danas ni jednu reč o zdravstvenom stanju tih ljudi nisam čuo, osim
13 što sam čuo da ste Vi izbrojali broj prognanih, raseljenih, da znate ko su
14 počinioci, pa me interesuje...

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, gospođo Valabhji.

16 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Izvinjavam se, časni Sude. Samo da
17 ukažem na to da izvještaj vještaka i transkript njegovog prethodnog iskaza... on
18 se detaljno bavi zdravstvenim stanjem, fizičkim i mentalnim posljedicama na
19 žrtve zatočeništva i žrtve raseljavanja. Sve se to već nalazi u dokumentima koji
20 su uvedeni u ovaj predmet. Zbog toga nisam ulazila u detalje u vezi s tim.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] I Vi ste danas vodili ispitivanje
22 misleći da nije potrebno razjašnjenje u tom pogledu? Jesam li to dobro shvatio?

23 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Da, tačno. Ja sam samo htjela
24
25
26
27
28
29
30

1 nekoliko dodatnih informacija o obrazovanju svjedoka i onda sam se usmjerila
2 samo na nekoliko dodatnih pitanja.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, možda niste
4 čuli ni riječ o zdravstvenom stanju pacijenata, ali ste vjerovatno mnogo toga
5 već pročitali u izvještaju svjedoka i to je dio dokaza.

6 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

7 P: Svedoče, Vaš, dakle, osnovni zadatak u Vašem pisanom izveštaju i u
8 Vašem svedočenju danas jeste bio da obradite psihički status žrtava, generalno
9 rečeno. Da li sam u pravu?

10 O: Psihički i fizički, znači koje su to posljedice, odnosno š... ne samo
11 psihičke, nego koje su to posljedice, da ukažem časnom Sudu znači, kod žrtava.
12 Tako sam shvatio i tako sam učinio.

13 P: U vezi sa Vašim odgovorom, Vi se ekspert Tužilaštva za psihički
14 status žrtava ili za... i fizičke posledice koje su žrtve pretrpile.

15 O: Časni Sude, znači i ono što sam, znači, kao ekspert i ovlašteni
16 sudski vjestak... vještak, to područje psihijatrije. Ali u svom vještačenju,
17 znači, ovaj, i onoj osnovnoj naobrazbi, mogu ko... ovaj, govoriti, znači,
18 načelno i o tjelesnim posljedicama, znači, kod žrtava, ne ulazeći, znači, ono
19 što rade specijalističke službe: liječenje, dijagnostika i tako dalje.

20 P: Kad smo već kod ove teme, Vi ste se u Vašem ekspertskom nalazu mnogo
21 bavili telesnim posljedicama koje su žrtve pretrpele. Jeste li Vi ekspert za
22 telesne posledice? Odnosno, sad ste odgovorili da niste. Da li to znači da ste
23 se bavili pitanjima koja su van Vašeg ekspert... Vaše ekspertске struke?

24 P: Časni Sude, u svakakom /sic/ slučaju, znači kao jedna ekspertiza koja
25
26
27
28
29
30

1 se radi u psihijatriji, ona se poziva uvijek, ako postoji, znači, i neko, ovaj,
2 tjelesno, psihosomatsko oboljenje ili oštećenje organizma i onda se može
3 interpretirati. Znači, ponavljam: ja nisam dijagnosticirao tjelesne od...ozljede
4 ili bolesti, ali ih kao vještak mogu koristiti, znači, u prezentiranju stradanja
5 žrtava. Jer svi smo mi završili, znači, osnovno, bazično zanimanje, a to je,
6 znači, opću medicinu, odnosno, ovaj, studij medicine, odnosno doktora medicine,
7 da možemo baratati s tim činjenicama.

8 P: Dakle...

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mogu li samo da dobijem jedno
10 pojašnjenje iz ovog odgovora koji ste dali? Pokušavam da Vas shvatim. Da li sam
11 dobro shvatio da je činjenica da psihijatrijsko stanje koje se Vi liječili je
12 bilo u stvari povećano fizičkim patnjama kroz koje su prošli neki od tih ljudi?

13 SVJEDOK: Da, časni Sude.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li, prema tome, postoji veza
15 između psihijatrijske, odnosno psihološke procjene i fizičke traume kroz koju je
16 možda prošla ta osoba ili nije? Da li uvijek postoji ta veza?

17 SVJEDOK: Časni Sude, hvala na pitanju. Ovo upravo, časni Sude, što ste
18 pitali da li postoji, znači, uvijek... znači, kad je riječ o traumi, znači, ona
19 može biti fizička i psihička. A ona se integrirano, ovaj, doživljava a... i
20 integralne su i posljedice, da li su... Ovisno koja je bila intenziteta trauma
21 jača, da li fizička, da li psihička, za pretpostaviti je da će takve biti i
22 posljedice.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Shvatam. Ali dakle tu postoje

24

25

26

27

28

29

30

1 fizičke posljedice. Ako pogledam samo neke naslove u Vašem izvještaju koji se
2 bave žrtvama zatočenja i posljedica zatočenja i raseljavanja ljudi, raseljavanje
3 ljudi i zatočeništvo, to je jedno fizičko iskustvo, a psihološke posljedice toga
4 dolaze nakon tog fizičkog iskustva, nakon zatvaranja i nakon raseljavanja?

5 SVJEDOK: Da, časni Sude. Znači, ovaj, psihološke posljedice, one su,
6 ovaj, znači, obično prolongirane i javljaju se una... unutar prvih šest mjeseci
7 ili godinu dana najčešće.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam lijepo. To je drugo
9 pitanje, odnosno bavi se drugom temom. Sve što sam ja želio da ustanovim je da
10 li postoji veza između fizičkog iskustva i psihijatrijskog stanja ili
11 psihološkog stanja. Hvala Vam lijepo.

12 Možete nastaviti, gospodine Milovančević.

13 G. MILOVANČEVIĆ:

14 P: Da li je Vaš zadatak bio da utvrđujete, kao psihijatrijski ekspert za
15 psihijatriju, broj raseljenih lica, da procenjujete taj broj, da se bavite
16 statistikom, godišnjim popisom stanovništva iz 1991. i slično? Da li je to
17 spadalo u Vaš posao?

18 O: Časni Sude, da bi se... kad se vještači, znači ne individualno nego,
19 znači, na širem broju ljudi, ovaj, posljedice, postoji mogućnost, znači, da
20 uzmete, ovaj, *case report* slučaj i da ga prezentirate ili da skupinu slučajeva
21 takvih... i kažete u prosjeku su, ovaj, najčešće posljedice te i te. Ja sam
22 izabrao metodu, znači, na način da sam uzeo, ovaj, skupine koje su imale
23 najčešće, ovaj, probleme i na taj način prezentirao i ovom časnom Sudu htio
24 predstaviti, znači, po skupinama, koji su to ljudi koji su traumatsko iskustvo
25 imali, doživjeli.

26

27

28

29

30

1 Ovaj... i kao, ovaj, i kao drugi dio, gdje *de facto* dolazi moja
2 ekspertiza, a to je, znači, pokazati koje su to posljedice, da bi Sudu, znači,
3 predočio *de facto* uzročno-posljedičnu vezu.

4 P: Da li Vi imate bilo kakvo znanje iz statistike?

5 O: Ovdje nije korištena nikakva posebna statistička metoda, niti je bilo
6 potrebe.

7 P: Da li imate bilo kakvo iskustvo u pravnom oblikovanju izjava, u
8 smislu njihove verodostojnosti, u jednom krivičnom postupku. Dakle, da li imate
9 iskustvo istražnog sudije, tužioca ili...

10 O: Nemam, časni Sude.

11 P: Hvala. Na to ćemo se pitanje vratiti malo kasnije.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Samo trenutak. Samo trenutak, prije
13 nego što produžite. Nisam sasvim siguran da sam shvatio relevantnost tog
14 pitanja, gospodine Milovančević. Zašto bi ovaj svjedok trebao da ima pravno
15 iskustvo u pravljenju izjava i uzimanju iskaza, da bi to imalo kredibilitet na
16 suđenju? Ja ne shvatam relevantnost tog pitanja. Vi hoćete sad da se vratite na
17 to isto pitanje.

18 G. MILOVANČEVIĆ: Vratiću se na to pitanje kasnije, al' mogu da Vam samo
19 ukažem na relevantnost, časni Sude.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, ne, ne. Ja imam *prima facie*
21 stanovište u vezi s tim pitanjem, da ono nije relevantno. I ja ću da donesem
22 odluku da li ću ga dozvoliti ili ga neću dozvoliti. Ako ga ne dozvolim, onda ono
23 nije dozvoljeno ni ubuduće, zato bih želio sada da shvatim u čemu je
24 relevantnost tog pitanja.

25 G. MILOVANČEVIĆ: Odmah ću Vam reći, časni Sude. Na strani 2 u poglavlju
26
27
28
29
30

1 2 svoga nalaza u Babićevom predmetu, pod naslovom - to je rimsko II -
2 "Metodologija rada sa žrtvama rata", dolazi pre poglavlja 3 naslov "Sama metoda
3 uzimanja iskaza" ima nekoliko ciljeva, glavni su, pod jedan: "Istraživanje
4 kršenja međunarodnih konvencija o ljudskim pravima. Iskaz je oblikovan kao
5 pravni dokument." To je dakle osnovna karakteristika o iskazu i zapisu ovog
6 eksperta, ovog njegovog rada i njegovog rada sa žrtvama. Mene je zato
7 interesovalo, s obzirom da je glavni cilj njegovog rada kao psihijatra,
8 istraživanje kršenja međunarodnih konvencija. Da li je on pravnik? A pošto te
9 izjave koje se uzimaju od žrtava su oblikovane kao pravni dokument, da li je
10 istražni sudija ili tužilac? Ali sam mu načelno postavio pitanje, ne ukazujući
11 na ovaj detalj na samom početku, zbog toga što sam se bavio temom šta su njegovi
12 ciljevi. Dakle, ja još nisam došao do ove teme. Ja sam se bavio temom šta je
13 njegov zadatak, kakav je zadatak dobio od Tužilaštva i šta je on radio.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nakon cijelog tog dugog argumenta,
15 još uvijek mi niste rekli u čemu je relevantnost pitanja, kada ste rekli: "Da li
16 imate ikakvo iskustvo u pravnom oblikovanju izjava?" Šta znači to pravno
17 oblikovanje izjava, gospodine Milovančević, i uzimanje iskaza? Da li ovaj
18 svjedok ima manje is... da li hoćete da kažete da ovaj svjedok nema iskustva kao
19 istražni sudija ili istražitelj? Niste mi još uvijek rekli u čemu je
20 relevantnost toga. Da li Vi sugerišete da ovaj izvještaj koji je napravio ovaj
21 svjedok nije pravni dokument i ako nije pravni dokument, zašto bi se koristio
22 onda u pravnom postupku?

23 G. MILOVANČEVIĆ: Ne, časni Sude. Ne sugerišem.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Šta onda Vi sugerišete?

2 G. MILOVANČEVIĆ: Samo, časni Sude, proveravam kakvu školsku spremu ima
3 svedok i kakav je njegov zadatak bio. On je ovde ekspert psihijatar, a vidim da
4 u svom nalazu kaže da se bavio pravnim oblikovanjem dokumenata. Dakle, uzimanjem
5 izjava od žrtava, koje je on oblikovao kao pravne dokumente, proučavajući
6 kršenje međunarodnih konvencija. Ja ga samo u vezi sa tim pitam da li poznaje
7 pravo, da li zna posao istražnog sudije i tužioca. Očekujem prost odgovor na
8 prosto pitanje. A pitanje je relevantno, po meni, ako ekspert u svom nalazu kaže
9 da je metoda njegovog rada za glavni cilj imala uzimanje iskaza oblikovanih kao
10 pravnih dokumenta.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kada se govorili o njegovom
12 izvještaju, nisam čuo da ste Vi upotrijebili rečenicu "oblikovanje dokumenata u
13 pravne dokumente". U svakom slučaju, što se tiče obrazovnog nivoa svjedoka,
14 odnosno što se tiče njegovog obrazovanja, mislim da je sve to rečeno u njegovoj
15 biografiji, a pitanje koje Vi postavljate, odnosno pitanje u kojem se kaže: "Da
16 li imate neko iskustvo u pravnom oblikovanju ocjena i izjava, kako bi one bile
17 kredibilne na suđenju? Da li imate neko iskustvo u vezi sa istražnim sudijom ili
18 istražiteljem?" A ukoliko nemate i ukoliko nam ne kažete koja je relevantnost te
19 izjave, odnosno tog pitanja, ovo pitanje se neće dozvoliti i ne možete se
20 vratiti na njega. Sad izvolite nastaviti.

21 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala. časni Sude.

22 P: Svedoče...

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prešli smo vrijeme koje je predviđeno
24
25
26
27
28
29
30

1 za pauzu. Možda je sada pravi trenutak da napravimo pauzu. Možda da nastavite
2 kada se vratimo, gospodine Milovančeviću. Napravićemo pauzu i nastavićemo sa
3 radom u 17.45h. U redu?

4 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim ustanite.

5 ... Početak pauze u 17.19h

6 ... Sjednica nastavljena u 17.51h

7 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim ustanite.

8 Izvolite sjesti.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, nakon što
10 sam razmislio, postavi bih Vam pitanje, da bih shvatio šta ste podrazumijevali
11 pod tom izjavom. Vjerovatno se radi o nekom nesporazumu između nas dvojice u
12 vezi sa tom izjavom. Možete li da kažete neko objašnjenje šta podrazumijevate
13 pod tom izjavom ili zašto ste postavili to pitanje na način na koji ste ga
14 postavili?

15 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, pretpostavljam da me pitate o situaciji u
16 kojoj smo bili u vezi sa pravnom, eventualnom, obučenošću gospodina eksperta. Je
17 li se na tu temu vraćamo? Samo da razumem, da sam Vas dobro shvatio. Hvala Vam.

18 Dakle, meni se.. učinilo mi se...

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, to je pitanje na koje sam mislio.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Učinilo mi se bitnim da na samom početku unakrsnog
21 ispitivanja eksperta utvrdimo kojom se on oblašću bavi, s obzirom da je iz
22 glavnog ispitivanja, kojeg je obavila moja poštovana koleginica iz Tužilaštva,
23 bilo očigledno da se bavi statistikom, brojem stanovništva, utvrđivanjem broja
24
25
26
27
28
29
30

1 prognanih i slično, a sve to, po mome razumevanju posla ovde prisutnog eksperta,
2 ne spada u njegov delokrug. Niti je on za to ovlašćen niti je on o tome svedok.
3 On nije ni svedok ekspert ni svedok o tim činjenicama. Hteo sam onda da utvrdim
4 da li je i ovo što navodi, kada je u pitanju metodologija koju je primenjivao u
5 radu, da li je i to vezano za neku oblast koja se nalazi u okviru njegove struke
6 ili van njegove struke. Ako je gospodin ekspert ekspert za psihijatriju, a iz
7 njegovog *Curriculum Vitae* smo utvrdili da jeste, onda me interesuje da li on ima
8 bilo kakva pravna znanja, odnosno pravno obrazovanje koje bi bilo neophodno za
9 posao istražnog sudije ili tužioca.

10 Jer u svom... kada objašnjava metodologiju koju je primenio kao
11 psihijatar, kaže u poglavlju: "Glavni ciljevi uzimanja iskaza od žrtava." Glavni
12 ciljevi koje on ima kao psihijatar jesu "istraživanje kršenja međunarodnih
13 konvencija o ljudskim pravima - iskaz je oblikovan kao pravni dokument". To sam
14 sada doslovno citirao gospodina eksperta. Ako gospodin ekspert kao psihijatar
15 radi na problemu kršenja međunarodnih konvencija i pri tome od svojih
16 pacijenata, koji imaju psihičke probleme, uzima iskaze koji su oblikovani kao
17 pravni dokumenti, onda ga ja pitam da li on za to ima naobrazbu ili školsku
18 spremu. To je bio smisao mog pitanja.

19 Ja sam Vam, oprostite na opširnosti, odgovorio ovoliko opširno, da bi se
20 razumelo da nisam imao nikakvu tendencioznu niti zadnju nameru niti nameru da
21 provociram gospodina eksperta. Ja jednostavno utvrđujem samo šta je njegova
22 oblast veštačenja i šta mu je školska sprema. Mene je u svakom slučaju
23 zadovoljio njegov odgovor da on nije pravnik. Ja sam tu temu u tom trenutku
24 smatrao završenom, a vratićemo se na ovaj ekspertski njegov nalaz, sada, nadam

25
26
27
28
29
30

1 se, u toku nastavka ovog glavnog ispitivanja. Ne mislim samo na ovu konkretnu
2 temu, nego na ovo što je pred nama.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] /nema prijevoda/

4 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, oprostite molim Vas što Vas prekidam.

5 Nemamo prevoda. Mislim...

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da provjerimo prevod prije nego što
7 nastavim.

8 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/... mene bar.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Milovančeviću.

10 Ja sam govorio da statističke podatke profesionalci iz oblasti
11 statistike stavljaju na korištenje javnosti, da bi ih mogli koristiti svi ostali
12 pripadnici te zajednice, uključujući i druge profesionalce, tako da činjenica da
13 je ovaj svjedok koristio statističke podatke, njega ne čini statističkim
14 stručnjakom, jer on nije sačinio i prikupio te statističke podatke. On se pozvao
15 na statističke podatke koje su već priredili, prikupili i koristili i on ih
16 koristi u svoju svrhu.

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Vi takođe spominjete i njegovo istraživanje kršenja ljudskih prava ili
2 međunarodnih konvencija o ljudskim pravima. No konvencije o ljudskim pravima su
3 stavljene na raspolaganje kako bi ih ljudi mogli koristiti, čak i svi oni koji
4 nisu nužno i pravnici. I upravo zato oni koji nisu pravnici bivaju ili uhapšeni
5 i krivično ih se goni, ukoliko oni te konvencije krše, čak i ako nisu pravnici.
6 I nije mi sasvim jasno, ukoliko Vi ne kažete da u tim istragama konvencija... o
7 međunarodnim konvencijama o ljudskim pravima, on pravi pravne zaključke u svom
8 izvještaju. Da li je to ono što Vi hoćete da kažete? Ako jeste to, onda bih Vas
9 mogao razumjeti. Da li je to onaj pravac kojim ste Vi krenuli i kuda ste htjeli
10 da stignete?

11 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, odgovor bi bio delimičan... delimično
12 potvrđan. U kom smislu? Ja razgovaram sa... pokušavam da utvrdim iz razgovora sa
13 ekspertom šta je suština njegovog posla kao psihijatra i suština njegovog posla
14 kao eksperta psihijatra. Dakle, kao psihijatar on ima zadatak da u svojstvu
15 medicinski obučenog čoveka, dakle lekara, pomogne osobi koja ima određene
16 zdravstvene probleme. Ako je to tako, a on se bavi u svome nalazu upravo takvim
17 ljudima, sa takvim problemima koji su pak posledici... koji su nastupili kao
18 posledica ratnih dešavanja, onda njegov osnovni zadatak mora da bude posao
19 psihijatra, a ne sačinjavanja dokumenta u formi... sačinjavanja iskaza u formi
20 pravnog dokumenta. Ja sam hteo da ukažem na određeni smer, ali se tim pitanjem
21 dalje... da ne bi bilo zabune, časni Sude: ja se ovom problematikom... ja sam
22 čuo Vašu odluku i ja se tim pitanjem dalje neću baviti, ako ste mislili da li ću
23 dalje insistirati na tom pitanju. Ja moram poštovati Vašu odluku. I samo sam
24 hteo da utvrdim... meni je bio dovoljan odgovor da mi svedok potvrdi da on nema
25 takva saznanja nikakva i mi vidimo to iz njegove biografije.

26 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Shvatam da ste prihvatili moju

27

28

29

30

1 odluku, ali ja sam se ponovno vratio na razgovor o tome, jer sam o tome ponovno
2 razmišljao tokom pauze i hoću da budem siguran da Vas Vijeće ne zaustavi, ne
3 spriječi u postavljanju pitanja za koja imate legitimno pravo da ih postavite.
4 To je razlog zašto sam Vam postavio ovo pitanje. Hoću da budem siguran da
5 Vijeće, ukoliko ne dopusti postavljanje nekog pitanja, da je sasvim dobro
6 razumjelo Vaš stav i da stoga Vijeće smatra da je u pravu ako ne dozvoli
7 postavljanje pitanja. A ukoliko ne misli da je u pravu, onda mora da dozvoli
8 pitanje. I stoga bih htio Vaš odgovor na moje pitanje: da li hoćete da kažete da
9 u tim istragama kršenja ljudskih prava, da je svjedok donosio pravne zaključke,
10 po Vašem mišljenju? Ako to kažete, onda je tu kraj moga ispitivanja. Drugim
11 riječima, ono što hoću da Vam kažem, gospodine Milovančeviću, je da li Vi kažete
12 sljedeće: "Svjedoče, zašto pravite pravne zaključke, ako niste advokat, ako
13 niste pravnik?" Da li je to trend u kojem će ići Vaše ispitivanje? Ili: "Ako
14 pravite ovakve pravne zaključke, da li Vi tvrdite da ste istražni sudija?" Ili
15 je to ono što kažete? Ukoliko je to tô, ako sam Vas dobro shvatio, da li je to
16 pravac kojim idete?

17 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja sam Vam duboko zahvalan na ovom ponovnom
18 otvaranju ove problematike. Hvala Vam na razmišljanju o ovom pitanju. Ono što je
19 mene navelo da postavim ovo pitanje svedoku, suština mog pitanja jeste, reći ću
20 Vam direktno, da je njegovo postupanje kao psihijatra unapred bilo usmereno na
21 dokazivanje navodnog ili stvarnog kršenja međunarodnih konvencija. Njegov posao
22 kao psihijatra to ne može biti, po mom dubokom uverenju. Njegov posao je da
23 pregleda bolesnika, da mu pomogne kod uzimanja izjave ili kroz propisivanje
24 terapije, a da onda na osnovu toga eventualno, u naknadnom radu, izvodi neke
25 zaključke, ukoliko se bavi nekom opštijom temom. A s obzirom da je glavni cilj

26

27

28

29

30

1 ovde prisutnog eksperta bio da u startu, metodi rada sa pacijentima, dokazuje
2 kršenje konvencija u jednom ratu kakav je bio onaj u Jugoslaviji, to onda njega
3 može politički obojiti i pokazati njegovu pristrasnost za jednu ili drugu ili
4 treću stranu, koja onda dovodi u sumnju njegovu objektivnost. To je linija
5 razmišljanja kojom sam ja išao, ne da bih ga u bilo kom smislu uvredio kao
6 čoveka ili pak pokazao da on ne može da razmišlja o određenim pitanjima. To je
7 ideja za kojom sam ja išao kada sam postavio to pitanje.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nismo otišli mnogo dalje. Vijeće će
9 ukinuti svoju odluku o nedopuštanju toga pitanja. Dozvoliće Vam da postavite to
10 pitanje i možete se na to vratiti kasnije. Vijeće će pažljivo slušati Vaša
11 pitanja, kada se na to pitanje vratite nešto kasnije, kako bi utvrdilo da li je
12 ono dopustljivo ili ne. Hvala Vam. Možete nastaviti.

13 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vama, časni Sude.

14 P: Gospodine Lončar, u ovom postupku, tužilac Vas je predstavio kao
15 eksperta koji je dao stručno mišljenje u predmetu optuženog Milana Babića. Vi
16 ste potvrdili, pogledavši dokument na monitoru, da je *exhibit* broj 8 Vaše
17 mišljenje u predmetu Babića. Da li je to tako?

18 O: Da.

19 P: Molim da pogledamo prvu stranu ovog *exhibita* broj 8, koji se sada,
20 mislim, nalazi na monitoru. Početnu stranu.

21 Na prvoj stani se, gospodine Lončar, nalazi oznaka broja u gornjem
22 desnom uglu 654 i naslov je "Medicinski centar za prava čoveka". Na osnovu
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ove prve strane, ja ne vidim da je ovo Vaš ekspertski nalaz u predmetu *Babića*.
2 Vi ste pri tome rekli da ste taj ekspertski nalaz dali na zahtev Tužilaštva i na
3 zahtev Odbrane. Bilo bi logično, da li se slažete, da postoji prva strana u
4 kojoj se kaže: ekspert, taj i taj, dana tog i tog, na zahtev tih i tih. Ili:
5 zajednički zahtev Tužilaštva i Odbrane u predmetu optuženog *Babića* daje ovaj
6 nalaz. To se ovde ne li... ne vidi. Da li ste sa tim saglasni?

7 O: Moram priznati da ne znam pravnu proceduru u... ovoga Tribunala.

8 P: Molio bih da sada pokažemo poslednju stranu ovog dokumenta.

9 Nemojte mi zameriti, ne znam broj tačno, ali...

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, molim Vas da
11 ponovite broj stranice koju se spomenuli.

12 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, na monitoru se, na B/H/S-u, nalazi strana
13 koja i na monitoru i kod mene ima oznaku 654. Na B/H/S-u, prvi naslov, odnosno
14 tekst počinje oznakom "I - Medicinski centar za prava čoveka." Ja se nadam da je
15 to tako i na engleskom prevodu. Dakle, to je prva strana ovoga što je nama
16 rečeno da predstavlja ekspertski nalaz u predmetu *Milana Babića*.

17 Sad sam zamolio poštovane kolege iz Sekretarijata da nam okrenu
18 poslednju stranu. Ona, mislim, da nosi oznaku 677, na B/H/S-u. Ili je na
19 engleskom neki... neka druga oznaka, mogu i to proveriti.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Milovančeviću.
21 Kad sam Vas zamolio da budete ljubazni da ponovite broj stranice koju ste rekli,
22 to je bilo zato što na stranici 70 transkripta, u retku 7,18.08 do 10, rekli ste

23
24
25
26
27
28
29
30

1 "Molim Vas da pogledamo..." a onda prevodilac nije čuo šta ste rekli i to nije
2 bilo prevedeno. A to je stanica na koju ja mislim, stranica tok dokumenta.
3 Kažite nam možemo li da završimo tu rečenicu. To je sve što tražim od Vas.
4 Prevodilac Vas moli da ponovno čuje broj te stranice.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Strana o kojoj sam govorio, na kojoj se nalazi naslov
6 "Medicinski centar za prava čoveka", na B/H/S-u ima oznaku 03526654. Molio bih
7 sada, ako smo to raščistili, časni Sude...

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

9 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala i Vama. Da /nečujno/ ovog dokumenta. Na B/H/S-u
10 ta strana nosi oznaku 03526677. To je dokument koji je nama dostavljen od strane
11 Tužilaštva. Ovo je poslednja strana teksta. Molim da okrenemo prethodnu stranu
12 koja nosi oznaku 76, da vidimo i tu prethodnu stranu.

13 P: Da li je ovo prethodna strana ovog teksta, Vašeg nalaza u predmetu
14 *Babića*, gospodine Lončar?

15 O: Da.

16 P: Malopre smo nakratko videli poslednju stranu. Na toj poslednjoj
17 strani nema datuma, nema oznake predmeta, nema Vašeg imena, nema potpisa, nema
18 ničega. Na osnovu čega ćemo mi ovaj dokument koji je zaveden kao dokaz broj 8
19 identifikovati kao ekspertski nalaz gospodina Lončara u predmetu *Babića*? To je
20 tekst kao da je isečen iz novina. Ne mislim da kažem bilo šta uvredljivo,
21 oprostite, nego mi nemamo nijedan dokument za identifikaciju ovog teksta. Da li
22 nam možete reći kad ste Vi radili ovaj nalaz u predmetu *Babić*?

23 O: Znači na... ponavljam, na zahtjev Tužiteljstva, časni Sude, prije par
24 godina, kad se vodio ovdje postupak u slučaju gospodina *Babića*, nekoliko mjeseci

25

26

27

28

29

30

1 prije, na zahtjev Tužiteljstva sam napisao ovo izvješće o žrtvama.

2 P: Mi smo do sada imali prilike da se sretnemo sa ekspertskim nalazima i
3 oni su uvek sadržavali oznaku "Ekspertski nalaz - gospodin Jozef Poje".
4 "Ekspertski nalaz - gospodin Grujić". "Ekspertski nalaz - doktor Strinović". Vi
5 ste sada ovde sledeći ekspert, ali mi nemamo tu početnu stranu i nemamo ni datum
6 kada ste ovo uradili. Kako ćemo to utvrditi? I kako da onda to identifikujemo
7 kao nešto što ste Vi predali Tužilaštvu? Na osnovu čega?

8 O: Časni Sude, taj dokument sam, ponavljam još jedanput, na zahtjev
9 Tužiteljstva i Odbrane predao ovom časnom Sudu i taj isti dokument sam ovdje,
10 ovaj, unakrsno branio kad je bio postupak u slučaju gospodina *Babića*.

11 P: Da li je taj dokument imao još nešto pre ovog naslova "Medicinski
12 centar za prava čoveka"?

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, mikrofona Vam
14 je isključen.

15 G. MILOVANČEVIĆ: Da li je... Hvala Vam, časni Sude.

16 P: Da li je taj dokument, Vaš dakle ekspertski nalaz u predmetu
17 gospodina *Babića*, imao još nešto pre ove strane, dakle uvodni deo sa Vašim
18 *Curriculum Vitae* ili bilo kakvu drugu napomenu ili označavanje naloga Suda i
19 Odbrane šta da se radi? Da li bilo šta to je postojalo u dokumentu za koji Vi
20 kažete da je Vaš dokument?

21 O: U tom predmetu koji je vođen prije nekoliko godina, također je bio
22 priložen jedino dokument koji se zove *Curriculum Vitae*, to je moj dokument...
23 moj *Curriculum Vitae*. I još jedan dokument je postojao, a to je pismeni zahtjev,
24 ovaj, Tužiteljstva.

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je taj pismeni zahtev Tužilaštva bio sastavni deo ovog
2 dokumenta koji ste Vi predali kao Vaš nalaz?

3 O: Ne, ne. Kol'ko ja znam, ne. Oni su... Tužilaštvo je meni, ovaj,
4 naložilo da napišem jedno mišljenje na temelju čega sam ja to i sve očitô. I
5 ponavljam opet, prije par godina u sudnici, pred ovim časnim Sudom, to izvješće
6 obrazlagô.

7 P: Da li, dakle, ovo što Vi sada kažete da je Vaš ekspertski nalaz u
8 predmetu *Babića*, jeste Vaš ekspertski nalaz na zahtev Tužilaštva? Jeste nam to
9 sada rekli?

10 O: Na zahtjev Tužilaštva u, ovaj, dogovoru sa Odbranom, kol'ko se ja
11 sjećam.

12 P: Vidite, nama bi bilo vrlo važno da znamo kakav je to zahtev
13 Tužilaštva u dogovoru sa Odbranom. U ovom dokumentu mi ne znamo naziv dokumenta,
14 nema ni datuma. Da li nam tu možete pomoći nešto u pogledu toga?

15 O: To morate pitati Tužiteljstvo. Ovaj, u tom dijelu, ovaj, to je
16 dokument.

17 P: Reći ću Vam zašto Vas pitam. Gospodin Babić je kao optuženi bio van
18 zgrade pritvorske jedinice, u privatnoj kući koju mu je odredio predsjednik
19 Tribunala, od 1. decembra 2003. do 29. juna 2004. godine. Tada je postigao
20 pogodbu sa Tužilaštvom dok se nalazio u privatnoj kući kao pritvorenik i tada je
21 radio navodno... prihvatio i ovaj Vaš ekspertski nalaz. Jeste li Vi tada videli
22 gospodina Babića?

23 O: Ne, ja sam samo, ovaj, u Sudu kontaktirao njegovu Obranu. A za ove
24 činjenice gdje je bio gospodin Babić i šta je radio, ne znam.

25 P: I šta Vam je njegova Odbrana rekla? Da li Vam je odbrana dala zadatak
26
27
28
29
30

1 i kako je glasio?

2 O: Nisam dobio nikakav zadatak od Obrane, nego, ovaj, su dobili taj
3 dokument i na unakrsnom ispitivanju su, ovaj, postavili, ne znam, jedno-dva
4 pitanja.

5 P: Pitam Vas sledeću stvar: malopre ste na moje pitanje odgovorili da
6 ste ovaj nalaz radili na zahtev Tužilaštva. Pa ste onda na dodatno moje pitanje
7 odgovorili da je to bio i zahtev Odbrane. A sada ste nam na treće pitanje
8 objasnili da Vam gospodin branilac ništa nije rekao u vezi sa njegovim zahtevom
9 za veštačenje, pa me interesuje šta je sad od toga tačno.

10 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Prigovor, časni Sude. Ovo nije ono
11 što piše u transkriptu. U odgovoru on kaže: "Na zahtjev Tužilaštva i uz sporazum
12 Odbrane u tom predmetu, koliko se ja sjećam."

13 Ako ja mogu da ponudim još neke informacije. U presudi u predmetu *Babić*,
14 Pretresno vijeće je reklo da doktor Lončar, kojeg su pozvale obje strane, je
15 svjedočio o tome da je radio sa velikim brojem žrtava rata i to je u paragrafu
16 52 presude o kazni u suđenju u predmetu *Babić*.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević?

18 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ne razumem ko je ovde pri... pričao o
19 presudi u predmetu *Babić*. Ja pokušavam da identifikujem kakav je zadatak bio
20 ovom čoveku, ko mu je taj zadatak dao, da li je to bio zajednički zahtev
21 Tužilaštva i Odbrane ili se radi o nečem trećem. Ja to ne znam i to se oдавde
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ne vidi, a nalaz nam je ponuđen kao zajednički zahtev Tužilaštva i Odbrane u
2 predmetu Babića. Sve to mi, iz ovog dokumenta koji je pred nama, ne možemo
3 utvrditi, niti iz dosadašnjeg odgovora svedoka. Ne razumem zašto se koleginica
4 protivi mojim pitanjima i zašto prigovara.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vaša uvažena kolegica je uložila
6 prigovor na Vašu karakterizaciju nekih instrukcija Odbrane i ona je rekla da se
7 čak i u presudi u predmetu *Babić* identifikuje izvještaj svjedoka kao izvještaj
8 do kojeg je došlo na zahtjev Tužilaštva i Odbrane. Ali bez obzira na to, mislim
9 da ste Vi ukazali na Vašu poentu. Moj jedini problem je što Vi stalno ponavljate
10 isto pitanje, a to ne čini to pitanje ništa snažnijim, to što ga Vi pitate
11 drugi, treći i četvrti put. Postavili ste pitanje, možete biti uvjereni da ste
12 ga postavili. Mi smo čuli i Vi sada možete preći na drugu poentu.

13 G. MILOVANČEVIĆ:

14 P: Samo jedno kratko pitanje: kada ste rekli da Vam gospodin Miller,
15 pretpostavljam da je on bio branilac Milana Babića, ništa nije rekao pre nego
16 što ste pristupili izradi; jesam li Vas dobro razumeo? Pre nego što ste
17 pristupili izradi ovog ekspertskog nalaza. Da li je to za Vas bio osnov da
18 zaključite da i on takav nalaz traži kakav je tražilo Tužilaštvo?

19 O: Ono što je meni rečeno od strane Tužilaštva, da je, ovaj, kol'ko sam
20 ja shvatio i razumio, ovaj, s obzirom da je tu prošlo... proteklo neko vrijeme,
21 ovaj, da je to bio zajednički dogovor Tužilaštva i Obrane.

22 P: Hvala. Idemo sad na jednu drugu temu. Nama je Tužilaštvo dostavilo
23
24
25
26
27
28
29
30

1 jednu Vašu izjavu, izjavu svedoka Lončara Mladena, u kojoj se nalaze Vaši lični
2 podaci: datum, godina rođenja, mesto rođenja, nacionalnost, ime oca i navod da
3 ste tu izjavu dali 25. i 26. oktobra 2005. godine. To je izjava u kojoj
4 razgovarate u predmetu koji se odnosi na područje Doljana u općini Jablanica.
5 Možete li mi reći kakve veze ima taj predmet sa ovim našim predmetom?

6 O: Ja ga u ovom vještačkom nalazu i mišljenju ne spominjem.

7 P: U tome... u toj izjavi Vi govorite o hrvatskim žrtvama, a izvršiooci
8 su Muslimani. Da li je to tako? Muslimanske snage.

9 O: Da.

10 P: Pošto iz Vašeg *Curriculum Vitae* nemamo podatak o tome gde ste i kada
11 rođeni, kako Vam je ime oca, šta ste po nacionalnosti i veroispovesti, da li ovi
12 podaci iz ove izjave koji se odnose na drugi predmet su tačni? Da to raščistimo.

13 O: Da.

14 P: Hvala. Kad je u pitanju Vaš *Curriculum Vitae*, Vi ste odgovarajući na
15 pitanja tužioca odgovorili da ste završili studije 1987. godine. Kada ste počeli
16 studije i gde ste to studirali?

17 O: Počeo sam studirati u Novom Sadu i završio u Novom Sadu.

18 P: Odgovarajući na pitanja tužioca, objasnili ste da ste se rodili u
19 Bosni, u jednom manjem mestu, a da ste još u prvoj godini života prešli u Ilok,
20 to je mesto u Hrvatskoj, na samoj granici sa Srbijom; je li to tako?

21 O: Tako je.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Kada ste otišli na školovanje u Novi Sad? Je l' samo na fakultet ili
2 ste i pre toga bili na školovanju u Novom Sadu?

3 O: Ne, prije toga sam bio u Osijeku na školovanju, jedan dio srednje
4 škole u onom sistemu kako se školovalo. Ono usmjereno obrazovanje sam završio u
5 Osijeku.

6 P: Vi ste dakle čovek koji je po nacionalnosti osoba hrvatske
7 nacionalnosti. U onoj staroj Jugoslaviji ste 1981. godine iz Hrvatske, kao
8 Hrvat, prešli u Srbiju, u njenu pokrajinu Vojvodinu, i tamo ste u Novom Sadu
9 normalno studirali medicinski fakultet i završili ga 1987. Te je sve tačno; je
10 l' tako?

11 O: Da, časní Sude, sve do, znači, ovaj, dolaska, otprilike, Miloševića
12 na vlast, Vojvodina je bila jedna prekrasna pokrajina u Srbiji, ovaj, gdje su
13 složno živjeli, ovaj, kako se to uvijek često naglašavalo, oko 22 nacionalnosti.

14 P: U toj slozi Vi ste završili medicinski fakultet bez ikakvih
15 građanskih... problema građanske vrste, u smislu nacionalne ili verske
16 pripadnosti; je l' tako?

17 O: Nikak'ih nije problema bilo.

18 P: U Vašem *Curriculum Vitae* kažete da ste 1988. do 1991. specijalizirali
19 neuropsihijatriju na Institutu za neurologiju i psihijatriju i mentalno zdravlje
20 Medicinskog fakulteta u Novom Sadu i da je ta specijalizacija prekinuta ratom.
21 Kada je taj prekid nastupio? Kojim ratom i kada je prekid nastupio?

22 O: To je *de facto*, znači, negdje krajem devetog, početkom, ovaj, desetog
23 mjeseca je... kad sam lišen slobode.

24 P: Vi Vaše lišavanje slobode krajem devetog ili početkom desetog meseca
25 1991. godine dovodite u vezu sa ratnim zbivanjima?

26 O: Točan razlog ne znam lišavanju moje slobode, ali kad sam lišen,
27 tražio sam od tadašnjih vlasti koje su me uhapsile, ako sam nešto kriv da me

28
29
30

1 izvedu pred sud, na što su tad mi rekli da nema elemenata za pokretanje kaznenog
2 postupka, da ću ići u logor.

3 P: Ova specijalizacija je od 1998. do 1991. - da li tako treba da
4 shvatimo ovaj Vaš odgovor - do momenta Vašeg hapšenja išla normalno, a to što se
5 desilo kao prekid specijalizacije zbog... u toku rata je ova situacija o kojoj
6 govorite: hapšenje koje je izvršio ko?

7 O: Pokrajinski MUP. I ovde se... tad se zvao SUP, kol'ko se sjećam.

8 P: Znači, krad... krajem septembra ili početkom oktobra 1991. uhapsio...
9 uhapsilo Vas je Ministarstvo unutrašnjih poslova Srbije. Gde je to hapšenje
10 bilo?

11 O: To je bilo na parkirališnom mjestu.

12 P: Hoćete nam reći u kom gradu?

13 O: U Novom Sadu, časni Sude.

14 P: U to vreme Vi se... Vi ste se odnekud vraćali. Jeste li pre toga
15 negde bili?

16 O: Časni Sude, dozvolite mi da na ovo pitanje malo dam pojašnjenje.

17 P: Izvolite, izvolite.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, dozvoljavam.

19 SVJEDOK: Kao... kao što je i Obrana navela a i, ovaj, rečeno u ovom
20 saslušanju, znači, ja sam odrastao i živio u Iloku, koji je na samoj granici sa
21 Vojvodinom, odnosno Srbijom. To je udaljenost od Novog Sada, otprilike, koliko
22 se više sjećam, nekih 40 kilometara, odnosno otprilike pola sata vožnje autom.
23 Sve je... nije nikak'ih bilo problema dok nije 1991. godine počeo rat, na način
24
25
26
27
28
29
30

1 da je taj dio, najistočniji dio Hrvatske, koji je uz granicu sa Vojvodinom,
2 odnosno Srbijom, bio odsječen od ostalog dijela Hrvatske. Od prvog medicinskog
3 centra koji je bio teritorijalno tad ustrojen po ondašnjim zakonima i propisima,
4 to je bolnica u Vukovaru. Tad su bile velike i teške borbe u području Vukovara,
5 okolnih sela, i krenuo je napad od linije Šid-Tovarnik-Vukovar prema Iloku.
6 Tadašnja jugoslavenska armija i Teritorijalna obrana zauzimale su selo po selo,
7 koja su bila većinsko hrvatsko stanovništvo. I negdje, znači, na prelazu iz
8 devetog u deseti mjesec, u Iloku je bio veliki broj, mislim da se negdje duplo,
9 čak troduplo povećao broj stanovnika u tom malom gradiću sa prognanicima iz
10 okolnih mjesta. Tad je u Ilok pristigla jedna skupina prognanika, to mi je
11 ostalo u sjećanju, jednog seljana koji je preživio u Tovarniku strijeljanje,
12 drugi su /?ga/ prognanici doveli u Ilok. Nastupila je jedna humanitarna, kako
13 bih je ja nazvao, kriza u tom malom gradiću koji je sad bio dva do tri puta veći
14 broj stanovnika... imao sa prognanicima. I ponestalo je, ovaj, osnovnog
15 sanitetskog materijala i lijekova koji su bili neophodni, između ostaloga
16 lijekova za djecu, ovaj. Bilo je najmanje jedno dijete koje je koristilo anti-
17 epileptike. Po svim medicinskim spoznajama, to je lijep... lijek koji je
18 neophodan i kontinuirano se uzima. Također je među tim prognanicima bilo i,
19 kažem, ranjenih civila koji su došli. I u tom trenutku, ja sam, kao liječnik,
20 postupio - što bih i dan-danas postupio, bez obzira o kom se radilo i govorilo -
21 otišô kupiti... Jedino je bila otvorena, moram prethodno reći, komunikacija
22 preko mosta u Vojvodini, odnosno Novi Sad. To je, znači, kao što sam rekô pola
23 sata. Otišô sam kupiti lijekove i to sam uredno kupio u apoteci i tom prilikom
24 sam, pri povratku, na parkiralištu uhapšen od strane MUP-a.

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ:

2 P: Detaljno ste opisali jedan period vremena. Govorite kraj septembra,
3 početak oktobra 1991.

4 O: Da, mislim da je to bilo negdje čak prvi, ovaj, listopad. Mislim,
5 otprilike koliko se sjećam, ali sad je... moram reći sa... da je dosta vrijeme
6 prošlo, pa ne... ne bih se, ono, usudio reći točan datum, ali mislim da je
7 otprilike tako nešto bilo.

8 P: Da. Hvala Vam. Nisam ni postavio pitanje da bih utvrdio tačan datum.
9 To je irelevantno za ovu... ovaj Vaš deo iskaza. U svakom slučaju, hvala na
10 objašnjenju. Dakle, kažete vode se ratne operacije oko Vukovara. U vezi sa tim,
11 25.06.1991., znači pet meseci ranije, Hrvatska je proglasila odcepljenje od
12 Jugoslavije; je l' tako?

13 O: Moram priznati da ne znam, ovaj, točno kad je, ali kol'ko ja znam,
14 međunarodno priznanje... i da je to negdje bilo, ovaj, 1992. godine, da smo još
15 u... bili u zajedničkoj državi.

16 P: Dakle, tada ste... Kažete: "Tada smo bili u zajedničkoj državi." Ko
17 je to "smo"?

18 O: Kad kažem... Republika Hrvatska i Republika Srbija, odnosno pokrajina
19 Vojvodina.

20 P: I ko to ratuje u Hrvatskoj tog septembra i oktobra 1991? Čije snage
21 sa čijim snagama?

22 O: Ono kol'ko ja znam, u tom trenutku, ovaj, ne bi se moglo reći o...

23

24

25

26

27

28

29

30

1 iako to jê... sad, ogradio sam se da nisam pravnik, a sad ću reći kao čovjek ono
2 što sam tad čuo: ovaj, napadale jesu, ovaj, to je se treslo doslovce tlo, ovaj,
3 od bombardiranja grada Vukovara. Noću se... kao da ste gledali vatromet od
4 nje... ne razumijem se u oružje...

5 P: Gospodine Lončar, gospodine Lončar, oprostite što Vas prekidam.

6 O: Da.

7 P: Malo kraće odgovorite, da ne gubimo vreme. Ipak smo ovde limitirani
8 sa vremenom. Dakle, pitao sam Vas ne da opišete kako izgleda noć u bilo kom
9 gradu u Hrvatskoj u borbi, nego da kažete ko se to sa kim sukobljavao u
10 Hrvatskoj u to vreme? Čije snage sa čijim snagama? Ako to znate, recite. Ako ne
11 znate, reći ćete da ne znate.

12 O: Ovaj, ono što znam, dapače reći ću, ovaj. Grad Vukovar se branio od
13 napada armije i drugih paravojnih formacija, kol'ko mi je... kol'ko sam ja
14 upoznat, ali nisam u tom području... ondje bio... o tome.

15 P: Grad Vukovar se branio od napada armije. Ko je to branio grad Vukovar
16 od napada armije?

17 O: Moram priznati da nisam tamo bio, pa teško mi je o tome svjedočiti
18 ili govoriti.

19 P: Sad ste nam rekli jednu stvar, da u vreme kada je Hrvatska bila
20 Jugoslaviji, kažete "bili smo u Jugoslaviji", savezna armija ratuje sa nekim ko
21 brani, eto na primer Vukovar, od savezne armije. Koga to savezna vojska u
22 sopstvenoj državi napada tada 1991. godine? Ali od Vas ne tražim taj odgovor.
23 Interesuje me nešto drugo. Kažete bilo je mnogo izbeglica i kažete da ste do
24 momenta hapšenja Vi bili na post-diplomskim studijama u Novom Sadu. Jeste li Vi
25 iz Novog Sada otišli u Ilok da vidite šta se dešava i kada ste otišli, pa ste

26

27

28

29

30

1 saznali da treba da kupite lekove? To me interesuje.

2 O: Časni Sude, ja sam u tom trenutku bio na korištenju godišnjeg odmora,
3 ovaj, kod... u svojoj obitelji, kod svojih roditelja. I za vrijeme tog godišnjeg
4 odmora su došle te izbjeglice i tad sam išao kupiti lijekove.

5 P: Vama je poznato kad je Hrvatska priznata 1992. A jeste li čuli da je
6 Hrvatska proglasila odcepljenje od Jugoslavije i da je tu došlo do rata? Jeste
7 li čuli za to?

8 O: Za... znam da je bio referendum, ali kad je šta pravno, ovaj,
9 učinjeno, moram priznat' da ne znam.

10 P: Mi smo ovde imali svedoka koji su govorili o tim događajima, ali ću
11 Vas pitati sledeće: iz... znači, Vi iz Iloka, iz Hrvatske u kojoj su Vam
12 roditelji, iz Hrvatske koja je proglasila odcepljenje od Jugoslavije i održala o
13 tome referendum, odcepila se i posle bila priznata, vraćate se u Novi Sad, u
14 Srbiju, da biste kupili lekove i da bi ih vratili nazad; je l' tako? I u takvoj
15 situaciji Vas hapsi Ministarstvo unutrašnjih poslova, pripadnici Ministarstva
16 unutrašnjih poslova Srbije; je l' tako?

17 O: Na to pitanje, časni Sude, dozvolite mi da odgovorim. Ovaj... ono što
18 sam znao, tad nisu postojale barijere, granice, carine. Ovaj... isto te lijekove
19 tak'e sam prethodno, kad je gospodin Milošević uveo istoj toj državi zajedničkoj
20 embargo na uvoz robe iz Slovenije, isto sam kupovao lijekove...

21 P: Gospodine Lončar, oprostite. Ja moram da Vas prekinem. Trošite mi
22 vreme. Ja sam Vas pitao: dakle, da li Vi iz Hrvatske, koja je proglasila
23 odcepljenje i u kojoj je rat, idete u Srbiju da nabavite lekove i tada Vas hapsi
24 milicija? To Vas pitam. Odgovorite kratko "da" ili "ne".

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: A da li su Vas optuživali da nabavljate sanitetski materijal za drugu
3 ratujuću stranu, hrvatsku stranu u ovom konkretnom slučaju, na koju ste inače
4 nameravali da ga odnesete?

5 O: Ne.

6 P: Da li su Vas optuživali da ste taj materijal ukrali iz medicinskog
7 centra u kome ste radili?

8 O: Ne. Ako mogu, časni Sude, reći šta su me optuživali. Odnosno, bolje
9 je reći šta su me ispitivali.

10 P: Izvolite. Slobodno recite.

11 O: Ono što... Kad su me uhapsili, oni su počeli ispitivati o vojnim
12 strukturama, snagama o kojima ja nisam imao pojma, iz razloga što u Iloku su
13 samo bila u tom trenutku, ovaj, najveći broj izbjeglica, odnosno prognanika. Ono
14 što je bio predmet tad njihovog interesa, e to.

15 P: Kažete bili ste uhapšeni tad krajem septembra, početkom oktobra. Pre
16 toga ste u toj nedemokratskoj Vojvodini, kako je opisujete zbog Miloševićeve
17 vlasti, osnovali stranku... jednu hrvatsku stranku ili bili u rukovodstvu te
18 stranke. Da li je to tako? I kad je to bilo?

19 O: Časni Sude, nisam osnovô stranku, nego sam osnovô podružnicu te
20 stranke. Ovaj... to je bilo 1990. godine, kad su nastupile demokratske promjene
21 i kad je izišlo višestranačje, ovaj, kad su se počele formirati stranke. Tad sam
22 se ja prihvatio da osnujem podružnicu u Novom Sadu, a jedini naš cilj bilo je *de*
23 *facto*, ovaj, formiranje nacionalne manjine, odnosno kao nacionalne manjine iz...
24 ovaj, i razvoj, ovaj, kulturnih institucija te nacionalne manjine. Doslovce,

25

26

27

28

29

30

1 znači, da tim... u toj Vojvodini koja je višenacionalna, multietnička, da je to,
2 ovaj, jedan doprinos tom daljem razvoju bude i hrvatska etnička zajednica,
3 odnosno kao manjina u Vojvodini.

4 P: Dakle, kao pripadnik ili kao pripadnik... kao čovek hrvatske
5 nacionalnosti, Vi ste osnovali stranku u Vojvodini, u to vreme, 1990. Kako se
6 znala... kako se zvala ta stranka? Recite nam kako se zvala ta stranka.

7 O: Pardon, nisam osnovô stranku u Vojvodini...

8 P: Odnosno podružnicu, oprostite.

9 O: Podruž... Ta stranka je već bila utemeljena. Ona se zvala Demokratski
10 savez Hrvata Vojvodine, mislim, il' tako... ili Vojvodine.

11 P: Znači, kažete početkom 1990., u vreme demokratskih promena i
12 višestranačja, Vi ste čak u Srbiji, što je za mene potpuno normalno i
13 civilizovano, osnovali stranku hrvatske nacionalne manjine. A da li znate ko je
14 tada bio predsednik Srbije? Da li je to bio gospodin Milošević?

15 O: Ako mogu samo, ovaj, nisam otponovo... osnovô stranku, nego
16 podružnicu stranke.

17 P: Oprostite, svedoče. Ja sam učinio treći put isti lapsus nehotice.
18 Hvala Vam na ispravci.

19 Dakle, da li je tada u to vreme u višenacionalnoj Vojvodini, sa mnogo
20 nacionalnih manjina, bilo mnogo stranaka i Vi ste osnovali stranku nacionalne
21 hrvatske manjine, odnosno podružnicu stranke? U kom mestu?

22 O: U Novom Sadu.

23 P: U Novome Sadu. I šta ste Vi bili u toj podružnici?

24 O: Ja sam bio njezin voditelj ili predsjednik te podružnice.

25 P: I te uslove za osnivanje stranke smatrate nedemokratskim i
26 necivilizacijskim? Kažete: "Ušla je demokratija, višestranačje." Jeste li mi

27

28

29

30

1 rekli da li je tad Milošević bio predsednik Srbije?

2 O: Kol'ko ja znam, jê.

3 P: Hvala. Kažete da ste posle hapšenja završili u jednom centru koji
4 nosi naziv Begejci. Ko je držao taj centar i šta je to bilo?

5 O: Moram reći da sam prethodno odveden u još jedan centar, to je
6 Paragovo, koji je držala tadašnja jugoslovenska armija. I odatle su me onda
7 premjestili u logor Begejci.

8 P: Ko je držao taj logor Begejci i od kada ste do kad u njemu bili?

9 O: Taj logor držala je jugoslavenska armija, barem po onim oznakama, ali
10 su dolazili i pripadnici MUP-a, ovaj, Srbije u taj logor. Tačno vrijeme ne znam,
11 tamo sam proveo nekih cirka, u tom logoru, oko mjesec i nešto dana, u samom tom
12 logoru.

13 P: Jesam li Vas, dakle, dobro razumeo? Je li, dakle, tačno kada kažem da
14 je taj logor u Begejcima bila institucija kojom je rukovodila Jugoslovenska
15 narodna armija? Je l' to tako?

16 O: Da.

17 P: Jugoslavenska narodna armija te 1991. godine, kada je Hrvatska bila u
18 Jugoslaviji, je bila savezna oružana vojska, sila... savezna vojska. Je l' tako?

19 O: Kol'ko znam, da.

20 P: Vi ste napisali više izveštaja i više tematskih radova, koji se čak
21 pominju i u Vašoj biografiji, u kojima govorite da ste bili u srpskom logoru u
22 Begejcima. Kako objekat koji se nalazi pod ingerencijom JNA Vi nazivate srpskim
23 logorom? Ili možda imate nešto protiv Srba?

24 O: Časni Sude, da... ništa, ovaj, da ne bi mi se imputiralo, ovaj, u
25
26
27
28
29
30

1 ovom unakrsnom ispitivanju. Srba imam i prijatelja i familija mi je povezana.,
2 Ovaj... međutim, činjenica je da u tom trenutku, ovaj, kad sam ja dovežen u taj
3 logor koji je imao sve attribute koncentracijskog logora - jesam pisao o tome -
4 su bili ljudi mahom civili, osobe starije, nemoćne, djeca. Ja ne znam koji su
5 oni bili neprijatelji, koje zemlje - starci koji su bili preko 70 godina. To je
6 odgovor na ono pitanje.

7 P: Pored ovog logora u Begejcima, Vi ste pominjali i logor u Sremskoj
8 Mitrovici i Stajićevo. Jesu Vam poznate te institucije?

9 O: Da. To sam, ovaj, radeći dalje sa žrtvama saznao i za te logore,
10 ovaj, i o njima pisao.

11 P: Vidite, sve te institucije Vi nazivate logorima i čak kažete da su
12 koncentracioni logori. A izveštaj *Amnesty Internationala* iz marta 1992. godine,
13 za Jugoslaviju, govori o kampovima JNA ili centrima JNA u Stajićevu, Begejcima i
14 o zatvoru u Sremskoj Mitrovici. Da li Vi pravite razliku između sabirnog centra,
15 privremena objekta zatočenja i zatvora sa jedne strane i koncentracionog logora
16 sa druge strane?

17 O: Naravno da pravim. I, časni Sude, dozvolite da to pojasnim.

18 P: Hvala Vam. To ćemo nastaviti sutra, odnosno ima još 15 minuta. Časni
19 Sude, ja sam pogrešio u vremenu. Možete... možete nastaviti. Recite.

20 O: Ovaj, znači bitna razlika, poslije što sam, odnosno kad sam doveden u
21 taj kako Vi kažete sabirni centar, ovaj, i naknadno, ovaj, ono što sam čitô i
22 znao o nekak'im ljudskim pravima i konvencijama iz opće kulture, da nije bilo
23 greške da sam glumatô pravnik, to nije bio nikakav sabirni centar. Mogli su ga
24 zvati interno kako hoće. U tom logoru su dovedeni ljudi, civili, bez presude,
25
26
27
28
29
30

1 bez optužbe, znači na temelju samo zato što su bili po nekoj osnovi drugačiji od
2 drugih, dovedeni iz Hrvatske. Kad već govorite, znači da je to bilo odcjepljenje
3 - to koristim sad Vaš izraz. Ja sam došô prije nego što je Vukovar zauzela JNA.
4 Tad su ti isti čuvari, koji su govorili, ovaj, i ono što smo uspjeli kao, ovaj,
5 čut' od njih, su rekli da se taj logor prvenstveno pravi da se tu dovedu - kako
6 su oni rekli - "ustaše iz Vukovara". Ja ne znam koja to vojska, ako je to
7 zajednička, ako je to vojska koja je bila, a jê nekad, a nažalost u ovom
8 trenutku nije. Zato govorim o srpskim koncentracijskim logorima iz razloga što
9 su tu ljudi dovedeni samo zato što su pripadali nekakvom drugom opredjeljenju
10 ili nekom drugom, ovaj, etničkoj pripadnosti. I bilo je čak i Srba, srpske
11 nacionalnosti ljudi, koji nisu htjeli, iz kojih razloga, priklonit' se tak'oj
12 ideji, tako da je to bio logor, mogu reći, jedan s najvećim brojem, ono što sam
13 mogô tad vidjeti, građana iz Republike Hrvatske, ali je bilo i osoba koje su
14 dovedene iz drugih republika, ovaj, gdje tad se nisu ni vodile, kol'ko ja znam,
15 borbe. Bilo je stranaca unutra /sic/. Ovaj... svi su prolazili iste torture,
16 izloženi mučenju, ovaj, da nam niko nikad nije nikad sudio, niti smo znali šta
17 nam je optužba. Ovaj... evo to je ukratko.

18 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Prije nego što nastavite,
19 gospodine Milovančević. Doktore, prethodno ste rekli da su ti logori imali
20 karakteristike koncentracionog logora. Osim tih obilježja koja ste spomenuli u
21 svom iskazu, u vezi sa time: zašto kažete da je to bio logor tipa
22 koncentracionog logora? Da li imate bilo koja druga obilježja koja bi opravdala
23 zašto se te karakteristike... zašto ih identifikujete kao koncentracione logore?

24

25

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: Evo, časni Sude, zašto ih ja tako nazivam i identificiram, a to
2 je iz sljedećih razloga: po formaciji, ti logori su bili identični ili slični
3 onome što sam ja gledô s... u filmovima o Drugom svjetskom ratu.
4 Fortifikacijski, odnosno građevinski, ti logori su bili, ovaj ograđeni
5 dvostrukim redom bodljikave žice. U... između ta dva reda žice bili su, ovaj,
6 njemački ovčari, oni veliki psi. Bili su postavljeni reflektori. Bile su
7 puškarnice, stražarnice, ovaj... ovaj, koje su čuvali naoružani čuvari. Drugi
8 krug žice je bila uprava tog logora. Znači po tom obilježju... to je jedno
9 obilježje.

10 Drugo obilježje zašto govorim o koncentracijskom logoru, što su to bili
11 mahom civili, osobe starije dobi. Bilo nas je, po mojoj procjeni, tada između
12 500 i 600, gdje smo bili smješteni u jednom objektu koji je bila jedna štala.
13 Ležali smo na betonu, ovaj, gdje je bilo samo malo slame i... i, ovaj, prostrto,
14 na temperaturi vojvođanskoj koja je bila tad... znala padati ispod 10
15 Celzijusovih stupnjeva.

16 I treće obilježje: govorim po kom kriteriju i ključu smo tamo dovođeni,
17 ono što ima atribute koncentracijskog logora. Taj treći atribut to je što je to,
18 ovaj, bilo znači, bez presude na temelju, znači, ovaj, volje, ovaj, vojnih ili
19 policijskih snaga. Ljudi su se kupili, odvodili, bez optužbe i bez presude.

20 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala Vam.

21 SVJEDOK: I još časni Sude...

22 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Izvolite, nastavite.

23 SVJEDOK: Samo još jedan atribut koji je, ovaj... što je unutra /sic/
24 primjenjivano, znači, ovaj, sistematsko mučenje. Znači od izgladnjivanja, od
25 svakodnevnog batinanja, a određene skupine ljudi, ovaj, su odvođene, nisu se...
26 nikad vraćane. Ovaj... poslije se pokazalo da su streljane. Iz tog razloga,

27

28

29

30

1 časni Sude, ja sam to karakterizirao kao koncentracijski logor. Nisam pravnik,
2 ali ono iz opće kulture i znanja dalo mi je slobodu da to tako opišem.

3 I dalje bi još samo jednu rečenicu, časni Sude, ne bih da oduzimam
4 vrijeme. Tu su bile žene. Ovaj... njih je bilo negdje po mojoj procjeni
5 između... oko tridesetak žena. Poslije, u razgovoru, u radu sa tim istim, ovaj,
6 ženama, znam da su mnoge bile žrtve silovanja i da su prošle užasnu torturu.

7 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala Vam.

8 G. MILOVANČEVIĆ: Dozvoljavate li da nastavim, časni Sude?

9 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da, izvolite nastaviti.

10 G. MILOVANČEVIĆ:

11 P U vezi sa objašnjenjem koje stali časnoj sudiji Nosworthy, da li Vam
12 je poznato šta je opšta odrednica koncentracionog logora? Kratko rečeno:
13 fašistička fabrika smrti, koja je postojala u fašističkoj Nemačkoj, gde su
14 ubijeni milioni ljudi u gasnim komorama. I da li Vam je poznato da je jedini
15 koncentracioni logor sa takvim obeležjem, ali mnogo gorim brutalnostima,
16 postojao na teritoriji Nezavisne Države Hrvatske, u Jasenovcu, u kome je 700.000
17 ljudi ubijeno nožem i maljem? Dakle, da l'... da li Vi pravite razliku između
18 takvog pojma koncentracionog logora ili sa pojmom koncentracionog logora terate
19 šegu pred ovim Sudom? Imajući u vidu izveštaj Vašeg kolege Grujića, da je u ovom
20 nazovi koncentracionom logoru bilo svega 500 ljudi i da je on krajem 1991.
21 godine raspušten, po *Amnesty International*.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospođu Valabhji.

23 GĐA VALABHJI: [simultani prijevod] Časni Sude, prigovaram. Mislim da je
24 svjedoku postavljeno pitanje da kaže je mislio pod time, on je na to odgovorio.
25 Odgovorio je šta je podrazumijevao pod upotrebom tog termina.

26 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, imate riječ.

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Pa ja sam, časni Sude, upravo sugerisao svedoku, koji
2 bi to trebalo da zna, koji je obrazovan čovek, šta je stvarno značenje pojma
3 "koncentracioni logor". Ovakvo objašnjenje koje svedok dao pred Sudom je
4 podsmevanje milionima jevrejskih i drugih žrtava u koncentracionim logorima. 500
5 ljudi u improvizovanom kampu o kome govori *Amnesty International* iz 1992. godine
6 je za njega koncentracioni logor. Ja mu predočavam... da li on to pravi tu
7 razliku na osnovu ovakvog mog pitanja.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, mislim da je
9 pitanje koje ste postavili svjedoku, zapravo niste Vi nego je sudija Nosworthy,
10 svjedok je dao vrlo dugačak odgovor na to pitanje objašnjavajući šta ga je
11 navelo na to da ih okarakteriše kao koncentracione logore. Vi u to možete
12 vjerovati ili ne. Ako mu ne vjerujete, onda mu kažite zašto mu ne vjerujete.
13 Ali, mislim, sugerisati da je njegov odgovor podsmijevanje i da je to
14 podsmijevanje jevrejskim žrtvama, on teško da je rekao i jednu riječ o žrtvama
15 jevrejskog naroda. Mislim da Vi idete predaleko. Činjenica da je on obrazovana
16 osoba ne znači da on zna sve. On je dao objašnjenje najbolje što je mogao, a na
17 Vama je da to prihvatite ili da mu kažete da mu ne vjerujete, ukoliko mu ne
18 vjerujete.

19 G. MILOVANČEVIĆ: Prihvatam Vašu sugestiju, časni Sude. Hvala Vam na ovoj
20 instrukciji. Povučiću ovaj zadnji deo pitanja. Pitaću gospodine Lončara, dakle,
21 da li mu je poznato da je pojam "koncentracioni logor" oznaka za fašističku

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 fabriku smrti, koja služi za masovno i sistematsko, dnevno uništavanje stotina
2 hiljada ljudi. Da li on to zna?

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvinite, gospodine Milovančević.
4 Moraću da Vam ne dozvolim da postavite to pitanje. Svjedoka Vam je rekao,
5 odnosno svjedok je rekao Vijeću šta on podrazumijeva pod logorima koje je on
6 opisao kao koncentracione logore. On je rekao da ih je shvatio takvima zbog
7 karakteristika koje nam je rekao. Kad počnemo govoriti o fašistima, onda
8 zalazite u istoriju, a to nije u sastavu ovoga predmeta i to nije pred ovim
9 Sudom. Ja mislim da uvodite veoma emocionalne karakterizacije pitanja koja su
10 ovdje pred nama, a očekujem od Vas da kao službenik Suda da ostanete hladnokrvni
11 i da postavljate pitanja. Postavljajte pitanja i prestanite praviti sugestije
12 svjedoku.

13 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Milovančeviću.

15 G. MILOVANČEVIĆ:

16 P: Pomenuli ste da je najveći broj osoba u tom kampu Begejci, u tom
17 kampu kod... pond... pardon, pod kontrolom JNA, dakle da je... su bile osobe
18 hrvatske nacionalnosti. Da li Vi imate saznanje o tome da je u toku 1991. godine
19 postojala oružana pobuna u Hrvatskoj? O tome je svedočio svedok Tužilaštva
20 Maksić. Dakle, oružana pobuna u kojoj je učestvovalo masovno hrvatsko
21 stanovništvo u Hrvatskoj, protiv savezne države. Da li imate o tome saznanje?

22 O: U tom smislu, kako je Vaše fi... pitanje formulirano, nemam saznanja
23 da je ova pobuna bila.

24 P: Malopre ste rekli da se Vukovar i da su se druga mesta u Hrvatskoj
25 branila od savezne vojske. A ko je vršio tu odbranu? Hrvatska vojska, civili ili

26

27

28

29

30

1 ko? Kako biste opisali te snage?

2 O: Pa bitna je razlika između braniti se i pobune. Upravo ovo što ste Vi
3 rekli. Dobro ste rekli, znači to je bila u Vukovaru odbrana.

4 P: Vi ste, dakle, objasnili da je u Hrvatskoj 1991. godine bilo borbi. I
5 da li je sporno da je u njima učestvovala... da su učestvovale dve strane? Jedna
6 strana, oružane snage Jugoslavije, i druga strana, hrvatske vlasti sa svojim
7 oružanim sastavima i stanovništvo Hrvatske. Je l' to za Vas sporno?

8 O: Djelomično da. Jer na način na koji ste formulirali pitanje...

9 P: Možete li mi objasniti šta bi pravilno bilo?

10 O: Ako možete mi samo ponoviti pitanje. Šta me točno pitate?

11 P: Oprostite. Nisam... nije mi cilj bio da budem nejasan, nego da budem
12 jasan, ali izgleda nisam.

13 Dakle, da li su se u Hrvatskoj, na prostoru Hrvatske, 1991. godine
14 sukobljavale savezne oružane snage i hrvatski oružani sastavi nove hrvatske
15 države?

16 O: Da. Bilo je borbi, po mojoj spoznaji.

17 P: Hvala Vam. Da li je u tim borbama bilo zarobljenih?

18 O: Pretpostavljam da jê.

19 P: U novim hrvatskim oružanim sastavima, većinu su činili Hrvati. Jeste
20 saglasni sa tim?

21 O: Pošto je logički.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Pa da li je onda logično i da su ti zarobljeni iz novih hrvatskih
2 sastava takođe Hrvati?

3 O: Djelomično Vam je logika u pravu, ali drugi dio... nisu to bili
4 civili. Ne znam kako civili se mogu zarobiti. Kako se može baka od 70 godina i
5 80, djed koji je bio sa mnom u logoru zarobiti?

6 P: To ćemo nastaviti sutra, svedoče, o toj temi.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, mislim da smo došli do kraja radnog vremena
8 danas. Hvala Vam.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Milovančeviću.
10 Sud prekida sa radom i nastavljamo sutra poslijepodne u 14.15.h. I Sud sada
11 prekida sa radom.

12 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim ustanite.

13 ... Sjednica završena u 19.02h.

14 Nastavak zakazan za utorak,

15 13.06.2006., u 14.15h.

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30